

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ศึกษาและการประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

3.1 สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1) ประวัติเทศบาลเมืองหัวหิน

เทศบาลตำบลหัวหินจัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2480 เริ่มแรกในการจัดตั้งเทศบาลตำบลหัวหินมีราษฎรประมาณ 4,000 คน มีบ้านเรือนประมาณ 500 หลัง และมีรายได้ประมาณ 30,000-40,000 บาท และเมื่อ พ.ศ. 2492 กิ่งอำเภอ หัวหินยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอหัวหิน และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2538 โดยขยายเขตเพิ่มเติมจากเดิม 72 ตารางกิโลเมตร เป็น 86.36 ตารางกิโลเมตร มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งขยายพื้นที่ลงไปทะเล 500 เมตรด้วย และต่อมาได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงฐานะจากเทศบาลตำบลหัวหินเป็นเทศบาลเมืองหัวหิน ซึ่งพื้นที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทิศตะวันตกเป็นภูเขา พื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอ่าวไทย มีพื้นที่รวม 86.36 ตารางกิโลเมตรหรือ 53,975 ไร่ มีถนนเพชรเกษม ตัดผ่านจากทิศเหนือจรดทิศใต้ยาวประมาณ 22 กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่เป็นชุมชนเมืองหนาแน่นและการพาณิชย์กรรมประมาณ ร้อยละ 3 และมีชุมชนที่กระจัดกระจายไม่หนาแน่นห่างไกลออกไป พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ว่างและพื้นที่เขตทหาร การขยายตัวของเมืองมีลักษณะเป็นแนวยาวไปตามถนนเพชรเกษม มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง มีโรงแรม บ้านพัก ร้านอาหารและสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวจำนวนมาก ในปีหนึ่งๆ จึงมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนประมาณ 2.2 ล้านคน ก่อให้เกิดเม็ดเงินสะพัดในท้องถิ่นปีละกว่า 8,000 ล้านบาท (เทศบาลเมืองหัวหิน , 2552)

2) วิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองหัวหิน

หัวหินเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวและสุขภาพ การศึกษาก้าวไกล สิ่งแวดล้อมบริสุทธิ์ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

3) พันธกิจ

(1) เสริมสร้างศักยภาพความเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจ

(2) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต

(3) พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการพัฒนาท้องถิ่นและส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(4) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ

(5) พัฒนาและรักษาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดบริสุทธิ์

(6) พัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

(7) พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

3) จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

(1) มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวหัวหินเพิ่มขึ้นและมีแหล่งท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวและสุขภาพเพิ่มขึ้น

(2) ระบบเศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

(3) มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ได้มาตรฐานและครอบคลุมพื้นที่

(4) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

(5) ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป

(6) ประชาชนเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง มีสุขภาพดีถ้วนหน้า

(7) มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด สวยงามและน่าอยู่

(8) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและชุมชนเข้มแข็ง

(9) ประชาชนได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยหลักการบริหาร

จัดการที่ดี

3.2 ประชากรตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร

ประชากรรวมทั้งสิ้น 51,926 คน แยกเป็น ชาย 25,285 คน หญิง 26,641 คน

ตำบลหัวหิน ประชากรรวม 39,029 คน แยกเป็น ชาย 18,295 คน หญิง 20,734 คน

ตำบลหนองแก ประชากรรวม 12,897 คน แยกเป็นชาย 6,990 คน หญิง 5,907 คน

บ้านเรือน จำนวน 32,036 หลังคาเรือน (ต.หัวหิน 22,805 หลังคาเรือน ต.หนองแก 9,231 หลังคาเรือน

3.3 สภาพภูมิศาสตร์ของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1) ลักษณะภูมิประเทศ

หัวหินเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของภาคใต้ บนฝั่งทะเลของอ่าวไทย ที่ละติจูด 12 องศา 35 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา 57 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 231 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 911 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอชะอำและอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทย

2) ฤดูกาล

ฤดูกาลของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้ดังนี้ คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีระยะประมาณ 3 เดือน คือ เมื่อฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลงแต่อากาศไม่ร้อนมากเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล และมีกระแสลมฝ่ายใต้พัดเข้าสู่จังหวัด ทำให้ได้รับลมเย็นและไอน้ำจากทะเลอากาศจึงคลายความร้อนอบอ้าวลง เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดจะอยู่ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย แล้วเลื่อนขึ้นไปทางเหนือผ่านภาคกลางไปถึงภาคเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยมีฝนตกหนักในเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิลดลงและมีอากาศหนาวเย็นทั่วไป ส่วนอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ทางภาคใต้ตอนบนซึ่งมีอาณาเขตใกล้กับภาคกลาง จึงมีอากาศหนาวเย็นคล้ายกับทางภาคกลาง และมีฝนตามบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน

3) ลักษณะอากาศทั่วไป

อำเภอหัวหิน อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเวียนประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ พัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เรียกว่าฤดูลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้ทำให้บริเวณประเทศไทยตอนบนมีอากาศหนาวเย็นแต่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกโดยเฉพาะตอนล่างของภาคจะมีฝนตกชุกมาก เนื่องจากไม่มีภูเขาขึ้น ทำให้ได้รับอิทธิพลจากลมที่พัดผ่านทะเลจีนใต้และอ่าวไทยอย่างเต็มที่ ส่วนอำเภอหัวหินอยู่ทางตอนบนของภาคใต้ฝั่งตะวันออกลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจึงพัดเข้าสู่อำเภอนี้เป็นบริเวณแคบทำให้มีฝนตกน้อยในช่วงฤดูหนาว อากาศส่วนใหญ่จึงคล้ายคลึงกับภาคกลางคือมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราว และมีฝนตกชุกในช่วงต้นฤดู ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมนี้จะพัดประจำในช่วงฤดูฝน และเป็นลมที่พัดผ่านมหาสมุทรอินเดียจึงทำให้ประเทศไทยมีฝนตกมาก แต่เนื่องจากอำเภอหัวหินอยู่หลังทิวเขาตะนาวศรีซึ่งปิดกั้นทางลมนี้ไว้จึงเป็นที่อับฝน มีฝนตกน้อยในช่วงฤดูฝน ฝนส่วนใหญ่จะตกมากในช่วงฤดูหนาวคือระหว่างเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน

4) อุณหภูมิ

เนื่องจากอำเภอหัวหินอยู่ทางตอนบนของภาคใต้ฝั่งตะวันออก ลักษณะอากาศจึงคล้ายคลึงกับภาคกลางแต่เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลจึงได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นจากทะเลในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยทำให้ไม่หนาวมากในฤดูหนาวและไม่ร้อนมากในฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.5 องศาเซลเซียส เคยตรวจอุณหภูมิสูงสุดในฤดูร้อนได้ 37.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2509 แต่ในเดือนมิถุนายนซึ่งอยู่ในช่วงฤดูฝนเคยวัดอุณหภูมิได้สูงสุดในรอบปีคือวัดได้ 37.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 พ.ศ. 2506 อุณหภูมิต่ำสุดที่วัดได้ 13.9 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2498 และ 30 ธันวาคม 2518

5) ความชื้นสัมพัทธ์

ความชื้นสัมพัทธ์ตลอดทั้งปีของอำเภอหัวหินจะอยู่ในเกณฑ์สูง ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีประมาณ 76 % ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 88 % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ย 62 % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำที่สุดได้ 26 % ในเดือนกุมภาพันธ์

6) น้ำฝน

อำเภอหัวหินมีปริมาณฝนรวมทั้งปีอยู่ในเกณฑ์แล้งจัดเพราะภูมิประเทศของอำเภอ หัวหินอยู่ในสภาพอับฝน จะมีฝนตกน้อยเพราะมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือผ่านบริเวณอ่าวไทยเป็นบริเวณแคบและทิวเขาด้านตะวันออกปิดกั้นทำให้มรสุมนี้มีกำลังอ่อน ปริมาณฝนที่ตกในช่วง

มรสุมนี้จึงมีปริมาณน้ำน้อย ส่วนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฝนก็ยังมีปริมาณน้อยเพราะบริเวณด้านตะวันตกของอำเภอมีแนวเขาตะนาวศรีเป็นแนวยาวปิดกั้นกระแสลมและความชุ่มชื้นจากมรสุมนี้ไม่เต็มที่ ปริมาณฝนในช่วงนี้จึงมีน้อย จำนวนฝนรวมเฉลี่ยตลอดปีของของอำเภอหัวหินจึงอยู่ในเกณฑ์ฝนน้อย

ตารางที่ 3.1 แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2544-2548

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (หน่วย : มิลลิเมตร)				
	ปี 2544	ปี 2545	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548
มกราคม	53.0	1.7	21.7	71.9	28.2
กุมภาพันธ์	17.4	0.4	2.6	34.5	0.0
มีนาคม	484.0	212.4	143.1	2.9	46.1
เมษายน	97.9	49.0	54.6	2.5	24.4
พฤษภาคม	150.3	151.3	84.6	190.7	73.0
มิถุนายน	72.50	104.7	43.4	134.1	125.2
กรกฎาคม	102.2	80.8	100.4	11.2	110.5
สิงหาคม	137.9	203.7	163.2	187.6	72.4
กันยายน	165.7	54.7	69.4	165.9	104.7
ตุลาคม	262.7	66.7	586.4	141.5	276.1
พฤศจิกายน	82.2	239.4	11.1	266.6	205.5
ธันวาคม	25.5	156.2	2.1	0.0	14.9

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, 2552 (www.tmd.go.th)

7) กระแสลม

การพัดเวียนของลมที่อำเภอหัวหิน ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม ลมจะพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ความเร็วเฉลี่ยประมาณ 9 - 11 กม./ ชม. ฤดูร้อนระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ลมพัดจากทิศตะวันออกเฉียงใต้

ความเร็วลมเฉลี่ยประมาณ 9 – 11 กม. / ชม. ส่วนในฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคมลมจะพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ความเร็วลมเฉลี่ยประมาณ 7 – 9 กม. / ชม. ในเดือนกันยายนและตุลาคมจะเปลี่ยนเป็นลมทิศตะวันตก ความเร็วลมเฉลี่ยประมาณ 6 – 7 กม. / ชม.

3.4 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม การจราจร

เทศบาลมีถนนในความรับผิดชอบ ประมาณ 436 สาย ความยาวรวมประมาณ 154.89 กิโลเมตร แบ่งเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 219 สาย ความยาว 58.19 กิโลเมตร ถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต 83 สาย ความยาว 56.90 กิโลเมตร ถนนลูกรัง 134 สาย ความยาว 39.80 กิโลเมตร

2) การประปา

เทศบาลเป็นเจ้าของกิจการประปา โดยมีกองการประปาเป็นหน่วยดำเนินการ ปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้น้ำ จำนวน 22,063 ราย มีระบบผลิตน้ำประปา จำนวน 5 แห่ง

3) ไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอหัวหินเป็นหน่วยงานจำหน่ายไฟฟ้าให้บริการประชาชน ซึ่งในเขตเทศบาลมีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าในเขตเทศบาลมี 20,059 ราย

4) การสื่อสาร

- (1) จำนวน โทรศัพท์ส่วนบุคคลในเขตเทศบาล 7,418 หมายเลข
- (2) จำนวน โทรศัพท์สาธารณะในเขตเทศบาล 411 หมายเลข
- (3) จำนวนชุมสายโทรศัพท์ในเขตเทศบาล 4 ชุมสาย และสามารถให้บริการได้สูงสุด 8,570 หมายเลข
- (4) ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง
 - ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขหัวหิน ตั้งอยู่ถนนดำเนินเกษม ตำบลหัวหินตรงข้ามกับศูนย์รับเสด็จจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- (5) สถานีโทรคมนาคม 1 แห่ง
 - สถานีโทรคมนาคมหัวหิน ตั้งอยู่ถนนดำเนินเกษม ต.หัวหิน (ติดกับที่ทำการไปรษณีย์หัวหิน)
- (6) สถานีวิทยุกระจายเสียง 3 แห่ง คือ
 - สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารอากาศ 05

- สถานีวิทยุชุมชนแหลมหิน
- สถานีวิทยุชุมชนราชมงคล

(7) สถานีโทรทัศน์ 4 แห่ง

- สถานีถ่ายทอดโทรทัศน์ ช่อง 7, 11 และ ITV สถานีทั้ง 3 แห่งตั้งอยู่บนเขา หินเหล็กไฟ

- สถานีโทรทัศน์จี้อันตั้ง เบ็ลทีวี (สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น) ที่ตั้ง 160/60-62 ถนนชมสินธุ์ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(8) สื่อมวลชนในพื้นที่

- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ฉบับ

8.1 หนังสือพิมพ์หัวหินสาร ที่ตั้ง บริษัท หัวหินสาร จำกัด 74/4-5 ถนนแนวเคหาสน์ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

8.2 หนังสือพิมพ์เสียงประจวบ ที่ตั้ง 58/1 ถนนแนวเคหาสน์ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(9) ระบบเสียงตามสาย

- เทศบาลมีระบบเสียงตามสายครอบคลุมในเขตเมืองและมีหอกระจายข่าวครอบคลุมทุกชุมชนในเขตเทศบาล

5) แหล่งน้ำ

ในเขตเทศบาลมีคลอง จำนวน 10 คลอง ซึ่งคลองดังกล่าวปัจจุบันเปลี่ยนสภาพเป็นคลองระบายน้ำและเป็นคลองรับน้ำเสียจากบ้านเรือน บางคลองมีการบุกรุกถมดิน ปลูกสร้างบ้าน เป็นต้น

6) น้ำเสีย

(1) ปริมาณน้ำเสียในเขตเทศบาล ประมาณ 26,944 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

(2) ปัจจุบันเทศบาลเมืองหัวหิน มีระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 2 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนหนาแน่น เขตเมือง 2.23 ตารางกิโลเมตร คือ

(2.1) ระบบบำบัดน้ำเสีย ระยะที่ 1 ที่ตั้งถนนแนวเคหาสน์ บนเนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน ใช้ระบบ อาร์.บี.ซี (แผ่นหมุนชีวภาพ) ขนาด 8,000 ลบ.ม. ต่อวัน เปิดใช้งานมาตั้งแต่ 19 ธันวาคม 2534 จนถึงปัจจุบัน บำบัดน้ำเสียได้ 8,000 ลบ.ม.ต่อวัน งบประมาณการก่อสร้าง 53.3 ล้านบาท

(2.2) ระบบบำบัดน้ำเสีย ระยะที่ 2 ที่ตั้งถนนเพชรเกษม ซอยหัวหิน 89 บริเวณเขาพับผ้าบนเนื้อที่ 12 ไร่ ใช้ระบบคูวนเวียน ขนาด 17,000 ลบ.ม.ต่อวัน เปิดใช้งานมาตั้งแต่วันที่

1 ตุลาคม 2545 ถึงปัจจุบัน บำบัดน้ำเสียได้ 8,500 ลบ.ม.ต่อวัน งบประมาณการก่อสร้าง 310 ล้านบาท

7) ขยะ

- (1) ปริมาณขยะประมาณ 114 ตัน/วัน
- (2) รถยนต์ที่ใช้จัดเก็บขยะ รวม 23 คัน
- (3) ขยะที่เก็บขนได้ จำนวน 90 ตัน/วัน
- (4) ขยะที่กำจัดได้ จำนวน 80 ตัน/วัน และขยะจาก อบต. หินเหล็กไฟ จำนวน 30.06 ตัน/วัน กำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล (ชนิดฝังกลบ Sanitary Landfill)
- (5) ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่กำลังใช้ จำนวน 90 ไร่ ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาหนองคู บ้านหนองพรานพุก ต.ทับใต้ อ.หัวหิน ห่างจากเทศบาลเป็นระยะทาง 190 กิโลเมตร
- (6) ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่ใช้ไปแล้ว จำนวน 80 ไร่ เหลือที่ดินกำจัดขยะได้อีก จำนวน 80 ไร่ คาดว่าจะสามารถกำจัดขยะได้อีก 20 ปี
- (7) พื้นที่กำจัดขยะของเทศบาลเป็นที่สาธารณะประโยชน์ อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน ซึ่งเทศบาลได้ขอเข้าใช้ประโยชน์ มีพื้นที่จำนวน 130 ไร่ เป็นพื้นที่ฝังกลบ 90 ไร่

3.5 ด้านเศรษฐกิจ

1) โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยวและการพาณิชย์กรรม มีร้านค้า โรงแรม บ้านพักตากอากาศต่าง ๆ จำนวนมากเป็นแหล่งงานให้แก่คนในท้องถิ่น รายได้ของท้องถิ่นมาจากการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

2) การเกษตรกรรม

ประชาชนที่อยู่ด้านทิศตะวันตกของเทศบาล ประกอบอาชีพด้านการเกษตรเนื่องจากสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม ชนิดพืชที่ปลูก ได้แก่ สับปะรด มะม่วง ขนุน มะพร้าว พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ

- จำนวนครัวเรือนที่อยู่ในการเกษตรกรรม 405 ครัวเรือน

- ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ สับปะรด มะม่วง มะพร้าว ขนุน

3) การประมง

หัวหินในอดีตเป็นหมู่บ้านชาวประมง การทำประมงจึงเป็นอาชีพดั้งเดิมของชาว หัวหินแต่เมื่อบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปหัวหินได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลลดลงทำให้การประกอบอาชีพประมงลดน้อยลง โดยยังมีการทำประมงของประชาชนบริเวณชุมชนสมอเรียง ชุมชนตะเกียบ และชุมชนเขาเต่า

4) การอุตสาหกรรม

ส่วนใหญ่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมประเภท ทำผลิตภัณฑ์ คอนกรีตบล็อก เสาว ร้าว ปลูกบ่อ รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้ เช่น ทำวงกลบ ประตูหน้าต่าง และอุตสาหกรรมอบปลาหมึกแห้ง ซึ่งลักษณะโรงงานจะเป็นโรงงานขนาดเล็กหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน

- จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม 54 แห่ง
- จำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม 3,610 คน

5) การปศุสัตว์

พื้นที่ปศุสัตว์ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา ทางด้านทิศตะวันตกของเขตเทศบาล โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยง โคเนื้อ สุกร ไก่ เป็ด แพะ และปลาต่าง ๆ

6) การท่องเที่ยว

- แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเขตเทศบาล เช่น

6.1) ชายหาดหัวหิน

ชายหาดหัวหินเป็นชายหาดที่สวยงาม มีหาดทรายที่ขาวละเอียด น้ำทะเลใสสะอาด โดยมีจุดลงทะเลจุดใหญ่ที่ถนนดำเนินเกษม

6.2) สวนหลวงราชินี

เทศบาลได้พัฒนาปรับปรุงที่ดิน 19 ไร่ บริเวณถนนเลียบวังเหนือ ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจแห่งใหม่ของเมือง และสามารถลงชายหาดได้ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวอย่างครบครัน เช่น ลานจอดรถ ศูนย์จำหน่ายสินค้า ห้องอาบน้ำ

6.3) เขามินเหล็กไฟ

เป็นภูเขาที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของเขตเทศบาลติดกับสนามกอล์ฟหลวงหัวหิน ซึ่งเทศบาลได้พัฒนาปรับปรุงจนเป็นจุดชมทัศนียภาพเมืองหัวหินที่สวยงาม มีพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 7 ทรงนกขนาดใหญ่ พร้อมศูนย์จำหน่ายสินค้าและลานจอดรถที่สะดวกสบาย

6.4) หาดเขาเต่า

ชายหาดเล็ก ๆ เชิงเขาเต่า เงียบสงบ มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่หันพระพักตร์ออกสู่ทะเล ห่างจากตัวเมือง หัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 13 กิโลเมตร

6.5) อ่างเก็บน้ำเขาเต่า

ตั้งอยู่ที่ชุมชนเขาเต่า อ่างเก็บน้ำเขาเต่าถือเป็น โครงการพระราชดำริด้านชลประทานแห่งแรกในประเทศไทย ห่างจากตัวเมืองหัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 13 กิโลเมตร

6.6) ศูนย์ทอผ้าเขาเต่า

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถได้มีพระราชเสาวนีย์ให้จัดตั้งศูนย์ทอผ้าเขาเต่าเพื่อส่งเสริมอาชีพการทอผ้าของประชาชนในชุมชนเขาเต่า ซึ่งถือเป็นปฐมบทของการส่งเสริมหัตถกรรมและการตั้งศูนย์ศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถในเวลาต่อมา ศูนย์ทอผ้าตั้งอยู่ที่ชุมชนเขาเต่าใกล้กับอ่างเก็บน้ำเขาเต่า

6.7) หาดทรายน้อย

เป็นชายหาดที่อยู่ทางใต้สุดของเขตเทศบาล ติดกับโครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่เป็นชายหาดที่เงียบสงบ น้ำทะเลใสสะอาดอยู่ในเขตชุมชนบ้านเขาเต่าห่างจากตัวเมืองหัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 16 กิโลเมตร

6.8) สวนสนประดิพัทธ์

มีชายหาดที่สวยงามเงียบสงบ มีแนวต้นสนเป็นเอกลักษณ์ของหาดบรรยากาศร่มรื่นเย็นสบายซึ่งอยู่ในความดูแลของกองสวัสดิการทหารบก ห่างจากตัวเมือง หัวหินไปทิศใต้ประมาณ 9 กิโลเมตร

6.9) ปลั๊กปลาที่ประทับ สถานีรถไฟหัวหิน

สถานีรถไฟหัวหินเป็นหนึ่งในสถานีรถไฟที่เก่าแก่ที่สุด สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ คือปลั๊กปลาที่ประทับ และตัวสถานีที่มีสถาปัตยกรรมไทยที่สะดุดตาแตกต่างจากสถานีรถไฟทั่วไปในประเทศ ปลั๊กปลาที่ประทับได้ย้ายมาจากพระราชวังสนามจันทร์ในสมัยรัชกาลที่ 6

6.10) ตลาดโต้รุ่งหัวหิน

นับเป็นสีสันยามราตรีของหัวหิน เพราะมีแผงจำหน่ายอาหารนานาชาติทั้งอาหารไทย อาหารทะเล ขนม และสินค้าพื้นเมือง เช่น ของที่ระลึกที่ผลิตจากเปลือกหอย

6.11) ศาลพระพรหม

เป็นศาลพระพรหมที่สร้างเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายในเชิงคำสอน ที่มีความใหญ่โตและสวยงามแตกต่างจากศาลพระพรหมโดยทั่วไป ตั้งอยู่เชิงเขาสนามชัย ห่างจากหัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร

3.6 สถานการณ์การท่องเที่ยว หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

จากกระแสการเดินทางท่องเที่ยวที่หัวหินมีการเติบโตที่คึกคัก ทั้งนี้เป็นผลจากการได้รับปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว และการมีสินค้าใหม่เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อนักท่องเที่ยว เช่น สนามกอล์ฟ และสปา ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ทำให้สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวที่หัวหินมีทิศทางการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.17 และหากแยกพิจารณาชาวไทยและชาวต่างประเทศ พบว่าผู้เยี่ยมชมคนไทยเพิ่มขึ้นจากเดิม ร้อยละ 5.08 ส่วนชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 5.63 ส่วนใหญ่เป็นผู้เยี่ยมชมจากภูมิภาคยุโรป โดยเฉพาะประเทศเยอรมัน เดนมาร์ก สวีเดนที่นิยมเดินทางมา เพื่อเล่นกอล์ฟ และพักผ่อน ส่วนพาหนะที่ผู้เยี่ยมชมส่วนใหญ่นิยมใช้ในการเดินทางในหัวหิน คือ รถส่วนตัว เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ รถโดยสารประจำทาง และรถไฟตามลำดับ ในการเดินทางแต่ละครั้งนักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยประมาณ 2.56 วัน ลดลงจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย ส่วนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวนั้น ประมาณ 2,549.54 บาท โดยมีรายได้ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวประมาณ 7,523.66 ล้านบาท สำหรับนักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,112.56 บาท ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในแหล่งท่องเที่ยว เท่ากับ 945.90 ล้านบาท เมื่อรวมรายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวในหัวหินเป็นจำนวน 8,469.56 ล้านบาท ดังนั้นผู้เยี่ยมชมจะมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันประมาณ 2,228.12 บาท สำหรับสถานการณ์ด้านการพักผ่อน พบว่า มีจำนวนห้องพักทั้งสิ้น 4,147 ห้อง เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 4.59 โดยมีอัตราการเข้าพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 55.08 และนักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในสถานพักผ่อนที่หัวหินประมาณ 2.35 วัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 0.03

ขณะที่จากการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่าการลงทุนธุรกิจโรงแรมในพื้นที่หัวหินและประจวบคีรีขันธ์ในช่วงปี 2551-2552 จะมีห้องพักเปิดใหม่จำนวนกว่า 1,380 ห้อง โดยในปีนี้อาจจะมีโรงแรมเปิดใหม่จำนวน 7 แห่ง หรือประมาณ 580 ห้อง ได้แก่ ชรามันตรา, สปริงฟิลด์เอทซี, อลิรา, อาคา กุฎิ, ครอบสุข, แมริออท คอร์ทยาร์ด และคีรีวาริ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรมบูติกระดับ 5 ดาวเป็นหลัก และในส่วนของบ้านตากอากาศและคอนโดมิเนียม นั้น หัวหินนับว่ามีโครงการอสังหาริมทรัพย์ตากอากาศมากที่สุดถึง 133 โครงการ รวมจำนวนหน่วยถึง 9,804 หน่วย และจำนวนโครงการคอนโดมิเนียมเปิดขายทั้งสิ้น 18 โครงการ มีจำนวนห้องชุดเปิดขาย 1,732 ยูนิต ราคาตั้งแต่ 30,000 ถึงเกือบ 100,000 บาทต่อตารางเมตร มียอดขายรวมประมาณ

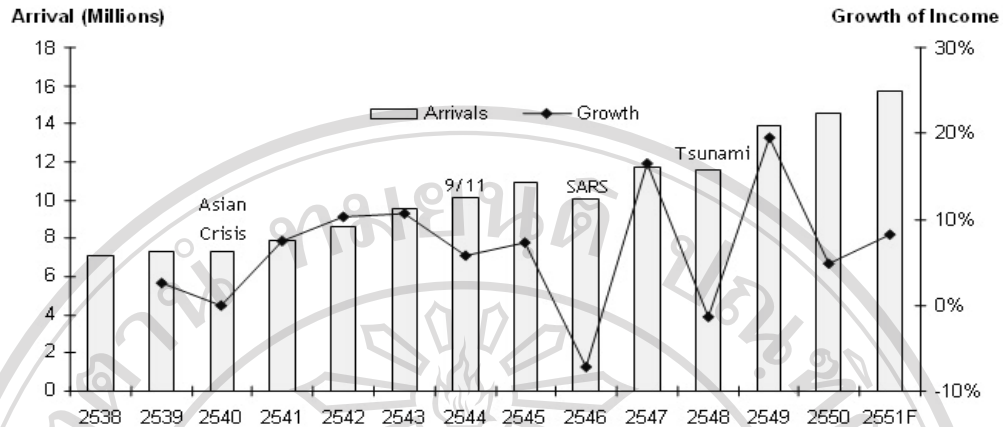
75% ของยอดขายอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมด และนับเป็นพื้นที่ที่กลุ่มผู้ซื้อเป็นกลุ่มคนไทยมากกว่า กลุ่มชาวต่าง ซึ่งคาดว่าตลาดคอนโดมิเนียมตากอากาศในหัวหินตลอดทั้งปี 2551 จะมีอัตราเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ชาวต่างชาติมีอัตราการซื้อเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ส่งผลให้ระดับราคาปรับตัวสูงขึ้น 10-20% โดยบริษัทไนท์ แฟรงค์ ยังคงยืนยันการเติบโตอย่างต่อเนื่องของตลาดคอนโดมิเนียมในหัวหินในช่วงที่เหลือของปี โดยผู้ซื้อชาวไทยผู้ต้องการอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นส่วนตัวและนักลงทุนต่างชาติที่มีความต้องการและส่งผลให้ราคาสูงขึ้น 10 – 20% อย่างต่อเนื่อง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2552)

จากข้อมูลของภาคการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของการเจริญเติบโตของอสังหาริมทรัพย์ในหัวหินและในธุรกิจของโรมแรม จะเห็นได้ว่าในภาคการท่องเที่ยวในหัวหินนั้น มีอัตราของนักท่องเที่ยวจำนวนมากซึ่งแสดงถึงว่าปริมาณการใช้น้ำในภาคท่องเที่ยวมีสัดส่วนที่มากกว่าภาคครัวเรือน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบอัตราสัดส่วนแล้วในภาคท่องเที่ยวมีปริมาณการใช้น้ำประปาที่ร้อยละ 80% ซึ่งในภาคการท่องเที่ยวนี้ได้รวมในส่วนของการสถานที่ท่องเที่ยวเช่น สนามกอล์ฟ สป่า และห้างสรรพสินค้าด้วย โดยในภาคครัวเรือน มีปริมาณการใช้น้ำประปาคิดเป็นร้อยละ 20% ของปริมาณการใช้น้ำทั้งหมด

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนโรงแรมและจำนวนห้องพักในแหล่งท่องเที่ยวหลัก

แหล่ง ท่องเที่ยว หลัก	2549				2550			
	จำนวน โรงแรม	%	จำนวน ห้องพัก	%	จำนวน โรงแรม	%	จำนวน ห้องพัก	%
กรุงเทพ	300	14%	58,718	35%	313	14%	60,593	34%
พัทยา	360	17%	37,595	22%	357	16%	38,085	22%
ภูเก็ต	570	28%	34,297	21%	628	28%	37,543	21%
เชียงใหม่	341	16%	18,820	11%	418	18%	20,816	12%
สมุย	360	17%	13,290	8%	403	18%	14,405	8%
หัวหิน	141	7%	4,434	3%	164	7%	5,321	3%
Total	2,072	100%	167,154	100%	2,283	100%	176,763	100%

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

รูปที่ 3.1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยและอัตราการเติบโตของรายได้จากการท่องเที่ยว

ตารางที่ 3.3 แสดงจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนหัวหิน พ.ศ. 2547-2549

รายการข้อมูล	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549
ผู้มาเยี่ยมเยือน แยกเป็น			
นักท่องเที่ยว	1,906,117	2,004,603	2,274,026
นักท่องเที่ยว	1,110,348	1,154,402	1,325,002
นักท่องเที่ยว	795,769	850,201	949,024
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน (บาท)	1,809.24	2,228.12	1,934.65
นักท่องเที่ยว	2,324.29	2,549.54	2,121.41
นักท่องเที่ยว	1,090.58	1,112.56	986.90
รายได้ (ล้านบาท)	7,629.83	8,469.56	7,680.27
นักท่องเที่ยว	6,761.98	5,352.04	6,743.67
นักท่องเที่ยว	867.85	3,117.52	936.60

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 2, 2550

3.7 ด้านสังคม

1) ชุมชน

ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินมีทั้งหมด จำนวน 35 ชุมชน โดยแยกเป็น

2 ตำบล ดังนี้

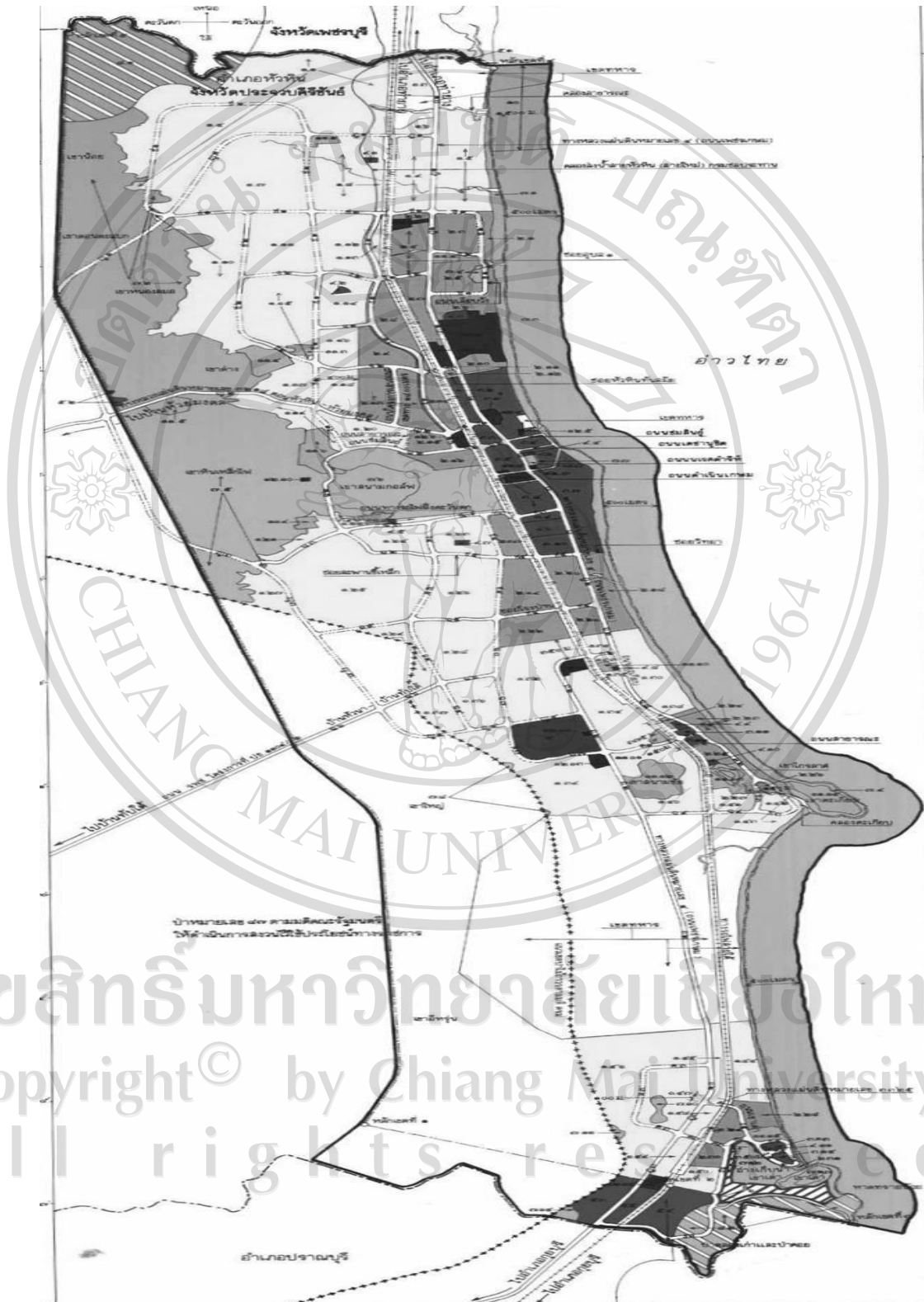
ตำบลหัวหิน 28 ชุมชน

(1) ชุมชนบ่อฝ้าย	(2) ชุมชนตะวันสีทอง
(3) ชุมชนวัดวังไกลกังวล	(4) ชุมชนสมอโพรง
(5) ชุมชนประชาร่วมจิตต์	(6) ชุมชนเขาน้อย
(7) ชุมชนฟ้าสีคราม	(8) ชุมชนนาปู่กล้า
(9) ชุมชนรวมสุข	(10) ชุมชนประชาสามัคคี
(11) ชุมชนพร้อมมิตรพัฒนา	(12) ชุมชนทางรถไฟ
(13) ชุมชนทุ่งยายอึ้ง	(14) ชุมชนศาลาร่วมใจ
(15) ชุมชนตาลเดี่ยว	(16) ชุมชนสวนลิง
(17) ชุมชนเทพนิมิต	(18) ชุมชนบ้านอ่างน้ำ
(19) ชุมชนแนบเลหาสน์	(20) ชุมชนศาลเจ้าพ่อเสือ
(21) ชุมชนสมอเรียง	(22) ชุมชนชายทะเล
(23) ชุมชนพลสุข	(24) ชุมชนเพชรสระสง
(25) ชุมชนไร่คุ้ม	(26) ชุมชนเขาพิทักษ์
(27) ชุมชนกอล์ฟวิว	(28) ชุมชนสนามกอล์ฟ

ตำบลหนองแก

- (1) ชุมชนหนองแก
- (2) ชุมชนเขาตะเกียบ
- (3) ชุมชนหัวดอน
- (4) ชุมชนบ้านใหม่ – หัวนา
- (5) ชุมชนเขาเต่า
- (6) ชุมชนหัวถนน
- (7) ชุมชนสุริโยทัย

3.8 แผนที่แสดงอาณาเขตอำเภอหัวหิน

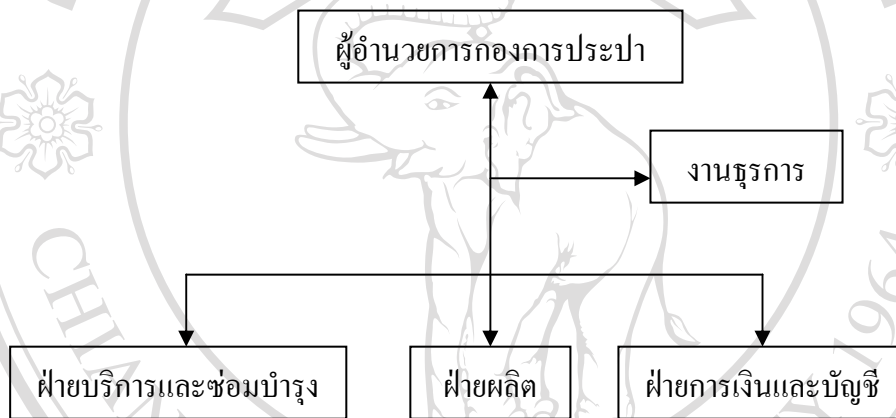
รูปที่ 3.2 แผนที่แสดงอาณาเขตอำเภอหัวหิน
ที่มา : กรมการผังเมืองหัวหิน

3.9 การประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

1) ความเป็นมาของการประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

เทศบาลเป็นเจ้าของกิจการประปา โดยมีกองการประปาเป็นหน่วยดำเนินการตั้งอยู่ถนนดำเนินเกษมติดกับสถานีกาชาดหัวหินเฉลิมพระเกียรติ เทศบาลเมืองหัวหิน ได้ดำเนินกิจการประปามาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งได้รับสัมปทานในการทำประปา เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2502 ปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้น้ำ จำนวน 22,063 ราย เป็นผู้ใช้น้ำภาคครัวเรือน มีระบบผลิตน้ำประปา จำนวน 5 แห่ง

2) โครงสร้างกองการประปา

รูปที่ 3.3 แสดงโครงสร้างกองการประปา

3) การปรับปรุงระบบการผลิตน้ำประปา

เทศบาลเมืองหัวหิน ได้ดำเนินกิจการประปา ในปี 2506 โดยเริ่มจากการนำน้ำดิบจากคลองส่งน้ำของกรมชลประทาน ซึ่งรับน้ำมาจากเขื่อนเพชรบุรีเก็บสำรองในสระดำเนินเกษมที่มีกำลังการผลิต 40 ลบ.ม/ชม. และปรับปรุงขยายเพิ่มอีก 80 ลบ.ม/ชม. และ 400 ลบ.ม/ชม. ต่อมาเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำดิบ เพราะคลองส่งน้ำสายดังกล่าว ผ่านพื้นที่การเกษตร ทำไร่ ทำนา และผ่านการประปาเทศบาลตำบลชะอำ จึงถูกดึงน้ำไปส่วนหนึ่ง กรมโยธาธิการในฐานะเจ้าหน้าที่กำกับกิจการสัมปทาน ซึ่งออกโดยกระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดโครงการปรับปรุงขยายกิจการประปาเพิ่มอีก 250 ลบ.ม/ชม. และ 500 ลบ.ม/ชม. โดยวางท่อส่งน้ำดิบจากเขื่อนปราณบุรีเพิ่มอีกหนึ่งแห่ง ใ้ใช้ท่อ GS 600 มม. ต่อมาเกิดการแบ่งปันน้ำดิบจากแนวท่อดังกล่าวค่อนข้างมาก ซึ่งแบ่งเข้าสู่ชลประทานทางภาคการเกษตร จึงทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำดิบอีก เทศบาลจึงทำการวางท่อคู่ขนานอีกแนวเป็นการปัญหา เป็นท่อ HDPE ขนาด 710 มม. อย่างไรก็ตามปริมาณความต้องการน้ำประปามีเพิ่มมากขึ้นอีก ทั้งมีการสูญเสียน้ำประปาตามเส้นท่อจ่ายน้ำจำนวนมาก จาก

ปัญหาเกิดท่อแตกในจุดต่างๆของการส่งจ่ายน้ำ ประมาณร้อยละ 37% จึงทำให้เกิดภาวะขาดแคลนน้ำ การประปาเทศบาลเมืองหัวหินจึงได้ทำการก่อสร้างโรงผลิตเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตอีก 500 ลบ.ม/ชม.บริเวณทุ่งเลี้ยงสัตว์เขาแล้ง และดำเนินการแล้วในปี พ.ศ. 2546 อัตรากำลังการผลิตเป็น 1,820 ลบ.ม/ชม. ซึ่งได้ทำการปรับปรุงกิจการประปาเพิ่มเติมดังนี้

(1) โรงผลิตน้ำดำเนินเกษม มีกำลังการผลิตน้ำขนาด	120 ลบ.ม/ชม.
(2) โรงผลิตน้ำไรรุ่น (โรงหน้า) มีกำลังการผลิตน้ำขนาด	400 ลบ.ม/ชม.
(3) โรงผลิตน้ำไรรุ่น (เขาอติสุขโต) มีกำลังการผลิตน้ำขนาด	250 ลบ.ม/ชม.
(4) โรงผลิตน้ำห้วยนา มีกำลังการผลิตน้ำขนาด	500 ลบ.ม/ชม.
(5) โรงผลิตน้ำเขาแล้ง มีกำลังการผลิตน้ำขนาด	500 ลบ.ม/ชม.
(6) โรงผลิตน้ำเขาเต่า มีกำลังการผลิตน้ำขนาด	50 ลบ.ม/ชม.

รวมมีโรงผลิตน้ำประปาทั้งสิ้น 5 แห่ง ผลิตน้ำประปาได้ 1,820 ลบ.ม/ชม. ในปัจจุบันการประปาเทศบาลเมืองหัวหิน ใช้น้ำดิบจากเขื่อนปราณบุรี โดยการวางท่อส่งน้ำจำนวน 3 เส้นทาง

- (1) ท่อ AC ขนาด 250 มม. ใช้น้ำดิบประปาที่โรงผลิตน้ำเขาเต่า
- (2) ท่อ GS ขนาด 600 มม. ใช้น้ำดิบประปาที่โรงผลิตน้ำห้วยนา, ดำเนินเกษม และไรรุ่น
- (3) ท่อ HDPE ขนาด 1,000 มม. ใช้น้ำดิบประปาที่โรงผลิตน้ำเขาแล้ง และห้วยนา

4) อ่างเก็บน้ำดิบ

(1) อ่างเก็บน้ำโค้งพระจันทร์	ความจุ 35,000 ลบ.ม.	รับน้ำจากเขื่อนแก่งกระจาน
(2) อ่างเก็บน้ำดำเนินเกษม	ความจุ 23,000 ลบ.ม.	รับน้ำจากเขื่อนปราณบุรี
(3) อ่างเก็บน้ำห้วยนา	ความจุ 87,000 ลบ.ม.	รับน้ำจากเขื่อนปราณบุรี
(4) อ่างเก็บน้ำเขาแล้ง	ความจุ 85,000 ลบ.ม.	รับน้ำจากเขื่อนปราณบุรี
(5) อ่างเก็บน้ำเขาเต่า	ความจุ 20,000 ลบ.ม.	รับน้ำจากเขื่อนปราณบุรี

ตารางที่ 3.4 แสดงแหล่งเก็บน้ำดิบสำรองของการผลิตน้ำประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

ลำดับที่	สถานที่	ปริมาณความจุ (ลบ.ม.)	แหล่งที่มาของน้ำดิบ	การได้มาของน้ำดิบ
1	อ่างเก็บน้ำโค้งพระจันทร์	35,000	เขื่อนแก่งกระจาน	คลองส่งแบบเปิด
2	อ่างเก็บน้ำดำเนินเกษม	23,000	เขื่อนปราณบุรี	ท่อ GS ϕ 600 มม.
3	อ่างเก็บน้ำเขาเต่า	1,200	เขื่อนปราณบุรี	ท่อGS ϕ 600 มม.
4	อ่างเก็บน้ำห้วยนา	87,000	เขื่อนปราณบุรี	ท่อ HDPE ϕ 1,000 มม.
5	อ่างเก็บน้ำเขาแล้ง	87,000	เขื่อนปราณบุรี	ท่อ AC ϕ 200 มม.

ที่มา : เอกสารประกอบการบรรยาย การประปาเทศบาลเมืองหัวหิน, 2551

5) รายได้หลักของการประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

รายได้หลักของกองการประปาได้มาจากการจำหน่ายน้ำประปา และค่าธรรมเนียม การขออนุญาตใช้น้ำประปา ซึ่งในปีงบประมาณ 2550 การประปาเทศบาลเมืองหัวหินมีรายได้ ดังนี้

การจำหน่ายน้ำประปา	64,999,753	บาท
ค่าบำรุงรักษามาตรวัดน้ำ	3,779,865	บาท
ค่าจำหน่ายน้ำจากท่อธาร	1,189,460	บาท
ค่าจำหน่ายสิ่งของจากคลังวัสดุ	3,527,422	บาท
ค่าแรงงาน	1,238,905	บาท
ค่าสำรวจ	496,665	บาท
ค่าธรรมเนียม	363,900	บาท
ค่าปรับ	117,060	บาท
รายได้อื่นๆ	3,128,918	บาท
รวมรายได้ทั้งหมด	78,841,950	บาท

ในปีงบประมาณ 2551 คาดว่าจะมีรายได้ถึง 80,000,000 บาท โดยรายได้ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวมาจากการที่มีอสังหาริมทรัพย์เพิ่มมากขึ้นทั้งโรงแรม และคอนโดมิเนียม โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในหัวหินเพิ่มมากขึ้นจากการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงทำให้การจำหน่ายน้ำประปานั้นมีอัตราที่เพิ่มขึ้นจากภาคการท่องเที่ยว และปัจจุบันมีผู้ใช้น้ำประปา ในภาคครัวเรือน 22,063 ราย ซึ่ง โดยใช้น้ำโดยเฉลี่ยประมาณ 23,925 ลบ.ม.ต่อวัน อัตราการผลิตต่อวัน 43,680 ลบ.ม.ต่อวัน ปริมาณน้ำสูญเสีย 37% การจำหน่ายน้ำประปาโดยเฉลี่ยวันละ 215 ลบ.ม ในอัตรา ลบ.ม ละ 5 บาท (เอกสารประกอบการบรรยาย การประปาเทศบาลเมืองหัวหิน,

2551)

6) อัตราค่าน้ำประปาเทศบาลเมืองหัวหิน (ปรับปรุงใหม่) เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548

ตารางที่ 3.5 แสดงอัตราค่าน้ำประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

ช่วงการใช้น้ำ ลบ.ม.	ประเภทการใช้น้ำถาวร บาท/ ลบ.ม.	ช่วงการใช้น้ำ ลบ.ม.	ประเภทการใช้น้ำชั่วคราว บาท/ ลบ.ม.
0.5	(อัตราค่าน้ำขั้นต่ำหมาจ่าย 18 บาท)	0.5	(อัตราค่าน้ำขั้นต่ำหมาจ่าย 25 บาท)
6-40	3.50	6-40	5.00
41-60	4.00	41-100	6.00
61-80	4.50	101-200	8.00
81-100	6.00	201-300	10.00
101-200	8.00	301 ขึ้นไป	15.00
201-300	10.00		
301-400	12.00		
401 ขึ้นไป	15.00		

ที่มา : เอกสารประกอบการบรรยายการประปาเทศบาลเมืองหัวหิน, 2551

การปรับขึ้นราคาค่าน้ำประปาใหม่ เนื่องจากที่ผ่านมากองการประปาได้แบกรับภาระค่าใช้จ่ายจากค่าน้ำมันในการขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าสารเคมี ทำให้ที่ผ่านมากิจการของการประปาเทศบาลเมืองหัวหินนั้นขาดทุน ซึ่งคณะผู้บริหารได้มีการพิจารณาเห็นชอบโดยผ่านสภาเทศบาลเมืองหัวหินให้มีการปรับอัตราค่าน้ำประปาซึ่งเริ่มใช้อัตราใหม่ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 สำหรับค่าน้ำประปาใหม่จะเป็นผลดีต่อผู้ใช้น้ำที่ไม่เกิน 80 ลูกบาศก์เมตร เนื่องจากค่าน้ำประปาจะถูกลงขณะที่ผู้ใช้น้ำมากกว่านั้นจะเสียค่าน้ำเพิ่มขึ้น และการปรับค่าน้ำประปาที่เน้นเฉพาะผู้ประกอบการ พร้อมปรับค่าบำบัดน้ำเสียเป็นแบบก้าวหน้าในทางเทศบาลเมือง หัวหิน จะขอปรับค่าน้ำประปาจากเดิม ลูกบาศก์เมตรละ 3.50 บาท ปรับเพิ่มเป็น ลูกบาศก์เมตรละ 6.97 บาท ซึ่งในกลุ่มธุรกิจโรงแรมนั้นจะจ่ายค่าน้ำประปาในอัตราที่สูงกว่าในภาคครัวเรือน แต่การได้รับน้ำของกลุ่มธุรกิจ โรงแรมนี้จะได้รับตลอดทั้งวัน ต่างกันภาคครัวเรือนที่มีการแบ่งโซนและแบ่งช่วงเวลาในการจ่ายน้ำ ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าวจึงไม่สามารถใช้เครื่องมือทางด้านราคาเข้าไปแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาได้เนื่องจากอัตราค่าน้ำประปาของภาคครัวเรือน และ ภาคการท่องเที่ยวนั้นแตกต่างกัน และการได้รับบริการจึงแตกต่างกันด้วย

3.10 สถานการณ์ความแห้งแล้งในเขตเทศบาลเมืองหัวหินและพื้นที่ใกล้เคียง

จากสถานการณ์ภัยธรรมชาติในช่วงฤดูแล้งนั้น พื้นที่ประสบภัยแล้งด้านการเกษตร ณ วันที่ 26 เมษายน 2552 รวมทั้งสิ้น 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พิจิตร แพร่ ลำปาง สุโขทัย อุตรดิตถ์ หนองบัวลำภู ศรีสะเกษ ยโสธร ร้อยเอ็ด หนองคาย ชัยนาท สระแก้ว ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และชุมพร (มติคณะรัฐมนตรี, วันที่ 10 มีนาคม 2552) การดำเนินการให้การช่วยเหลือได้มีการจัดสรรน้ำเพื่อกิจกรรมต่างๆในช่วงฤดูแล้งตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 2551 ถึง 30 เม.ย. 2552 วางแผนไว้ทั้งสิ้น 22,687 ล้านลูกบาศก์เมตร ได้แก่ เพื่อการอุปโภค-บริโภค 1,945 ล้านลบ.ม. รักษาระบบนิเวศ 4,991 ล้านลบ.ม. เพื่อการเกษตร 15,499 ล้านลบ.ม. และเพื่ออุตสาหกรรม 252 ล้านลบ.ม. และได้จัดสรรน้ำไปแล้ว 24,160 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 106 ของแผนการจัดสรรน้ำ และสนับสนุนเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่รวม 798 เครื่องในพื้นที่ 55 จังหวัด และสนับสนุนรถบรรทุกน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และการเกษตร รวม 61 คัน 1,877 เที่ยว ปริมาณน้ำ 11.262 ล้านลิตร ซึ่งรวมถึงอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ด้วย

ตารางที่ 3.6 รายชื่อจังหวัดที่ได้รับสนับสนุนเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่

ภาค	จังหวัด	เครื่องสูบน้ำ (เครื่อง)	รายชื่อจังหวัด (จำนวนเครื่องสูบน้ำ)
เหนือ	16	234	เชียงใหม่ (37) ลำพูน (10) แม่ฮ่องสอน (6) ลำปาง (24) น่าน(6)พะเยา (4) เชียงราย (12) พิชณุโลก (2) พิจิตร (30) นครสวรรค์ (28) อุตรดิตถ์ (6) ตาก (15) สุโขทัย (12) แพร่ (19) กำแพงเพชร (15) เพชรบูรณ์ (8)
ต.อ.เฉียงเหนือ	18	313	อุดรธานี (9) หนองคาย (19) หนองบัวลำภู (10) เลย (6) สกลนคร (11) ขอนแก่น(11) มหาสารคาม (29) ร้อยเอ็ด (58) กาฬสินธุ์ (54) ชัยภูมิ (5) อุบลราชธานี (3) ยโสธร(20) นครพนม (19) มุกดาหาร (5) อำนาจเจริญ (12) นครราชสีมา (25) สุรินทร์ (6) ศรีสะเกษ (11)

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ภาค	จังหวัด	เครื่องสูบน้ำ (เครื่อง)	รายชื่อจังหวัด (จำนวนเครื่องสูบน้ำ)
กลาง	8	84	ชัยนาท (26) ลพบุรี (10) พระนครศรีอยุธยา (12) นนทบุรี (8) ปทุมธานี (9) กรุงเทพมหานคร (2) อ่างทอง (10) นครปฐม (7)
ตะวันออก	5	73	นครนายก (17) ปราจีนบุรี (29) ฉะเชิงเทรา (20) จันทบุรี (6) ตราด (1)
ตะวันตก	3	83	กาญจนบุรี (7) ราชบุรี (40) เพชรบุรี (36)
ใต้	5	11	ชุมพร (5) ภูเก็ต (1) พังงา (2) ตรัง (1) นราธิวาส (2)
รวม	55	798	

ที่มา : ข้อมูลกรมชลประทาน ณ วันที่ 1 พ.ค. 2552

ตารางที่ 3.7 รายชื่อจังหวัดที่ได้รับสนับสนุนรถบรรทุกน้ำ

ภาค	จังหวัด	รถบรรทุก น้ำ(คัน)	จำนวน เที่ยว	ปริมาณน้ำ (ล้านลิตร)	รายชื่อจังหวัด (จำนวนรถบรรทุกน้ำ)
เหนือ	6	28	770	4,620	น่าน (1) พิจิตร (13) นครสวรรค์ (1) อุตรดิตถ์ (9) ตาก (3) แพร่ (1)
อีสาน	2	7	19	0.114	นครราชสีมา (6) สุรินทร์ (1)
ตะวันออก	5	23	802	4,812	ฉะเชิงเทรา (2) ระยอง (3) จันทบุรี (13) ตราด (3) สระแก้ว (2)
ใต้	2	3	286	1,716	ประจวบคีรีขันธ์ (2) ชุมพร (1)
รวม	15	61	1,877	11,262	

ที่มา : ข้อมูลกรมชลประทาน ณ วันที่ 1 พ.ค. 2552

จากสถานการณ์ภัยแล้งนั้นทางกรมชลประทานได้ทำการสำรวจพื้นที่ที่คาดว่าจะประสบภัยแล้ง และพบว่าพื้นที่น่าเป็นห่วงมี 4 จังหวัด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี แพร่ และอุตรดิตถ์ โดยในพื้นที่บางตำบลของ อ.หัวหิน และ อ.บางสะพาน ทางกรมชลประทานได้ประกาศเป็นพื้นที่ภัยแล้ง โดยเฉพาะหมู่บ้านที่อยู่นอกเขตชลประทาน พบว่าน้ำในอ่างเก็บน้ำ คลอง บึง ต. อ่าวน้อย เหลือร้อยละ 40 จากความจุ 22.20 ล้าน ลบ.ม. เนื่องจากทางชลประทานจังหวัดไม่สามารถสร้างอ่างเก็บน้ำให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด ได้เพราะมีปัญหาด้านงบประมาณ และมีความเห็นด้านกฎหมายที่แตกต่างกันระหว่างกรมชลประทานกับกรมป่าไม้ ในส่วนของพื้นที่ในเขตอำเภอหัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ได้เตรียมรับมือปัญหาภัยแล้งในพื้นที่เขตอำเภอหัวหิน ซึ่งได้สำรวจแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังได้จำกัดพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรไม่ให้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม พบว่าในบางพื้นที่ของ อ.หัวหิน ได้เริ่มมีปัญหาการขาดแคลนน้ำแล้ว โดยเฉพาะ ต.หินเหล็กไฟ ต.หนองพลับ ต.บึงนคร และ ต.ห้วยสัตว์ใหญ่ ซึ่งได้ เข้าแจกจ่ายน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาในเบื้องต้นแล้ว

1) สรุปปัญหาภัยแล้งและการดำเนินการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(1) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งในช่วงแรก รวม 7 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 27 ตำบล 147 หมู่บ้าน ราษฎรประสบภัย 18,439 ครัวเรือน (66,886 คน) ซึ่งรวมพื้นที่ในอำเภอหัวหินด้วย

(2) สำหรับพื้นที่การเกษตรของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่ได้ความเสียหายเนื่องจากในระยะหลังได้มีฝนตก ในพื้นที่โดยฝนมีลักษณะการตกเป็นช่วง ๆ

(3) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคแก่ประชาชนในช่วงเกิดภาวะภัยแล้งช่วงแรก โดยใช้รถยนต์บรรทุกน้ำจำนวน 19 คัน บรรทุกจำนวน 422 เที่ยว บรรทุกน้ำแจกจ่ายแล้วรวม 2,551,000 ลิตร

2) แนวทางการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง

(1) ให้จังหวัดเตรียมจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาภัยแล้งไว้ล่วงหน้า โดยให้กำหนดเป็นระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อจะได้นำเสนอพิจารณาจัดสรรงบประมาณต่อไป

(2) ให้จังหวัดจัดทำแผนแม่บทบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการจัดสรรน้ำต้นทุนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ขาดแคลนน้ำในพื้นที่ต่าง ๆ

จากปัญหาความแห้งแล้งที่เกิดขึ้นครอบคลุมเกือบทั่วประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงขึ้นที่ อ.หัวหิน จ.

ประจวบคีรีขันธ์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรและผู้ใช้น้ำทั่วไป และเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่การเกษตร และเขื่อนเก็บกักน้ำในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งการประยุกต์ผลงานวิจัยเพื่อให้ การปฏิบัติการฝนหลวงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงที่ 7 ตั้งฐานปฏิบัติการที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รับผิดชอบพื้นที่บริเวณจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และพื้นที่ลุ่มรับน้ำเขื่อนแก่งกระจาน และ เขื่อนปราณบุรี ซึ่งสามารถแก้ปัญหาความแห้งแล้งได้

3.11 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการผลิตน้ำประปา

เนื่องจากแหล่งน้ำดิบที่การประปาเทศบาลเมืองหัวหินใช้ในการผลิตน้ำประปานั้นคือน้ำดิบจากเขื่อนปราณบุรีส่วนหนึ่ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลของเขื่อนปราณบุรีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานเขื่อนปราณบุรี¹

กรมชลประทานได้ก่อสร้างเขื่อนปราณบุรี เพื่อกักเก็บน้ำและบรรเทาอุทกภัย โดยได้ส่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคในท้องที่อำเภอหัวหินและส่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่อำเภอปราณบุรี อำเภอกุยบุรี ไปจนถึงอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเริ่มทำการก่อสร้างตั้งแต่ ปี 2510 แล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี 2525 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี เริ่มเก็บกักน้ำในปี พ.ศ. 2522 พร้อมทำการส่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูกเป็นบางส่วน และส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทานทั้งหมดตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้น พื้นที่ชลประทานมีการเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดิน โดยเฉพาะการเพาะปลูกที่เพิ่มมากขึ้น และราษฎรสูบน้ำในคลองส่งน้ำไปใช้นอกพื้นที่ชลประทาน ก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำในพื้นที่ชลประทาน รวมทั้งเกษตรกรผู้ใช้น้ำยังขาดความเข้าใจในการใช้น้ำอย่างประหยัดมีการทำลายอาคารแย่งน้ำ จึงเป็นปัญหาอย่างมากในการบริหารจัดการน้ำของโครงการฯ นอกจากนี้ มีภาระจะต้องส่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ให้แก่อำเภอหัวหินกิจกรรมทางทหาร โดยส่งผ่านท่อส่งน้ำ แต่เนื่องจากราษฎรตามแนวท่อส่งน้ำต้องการใช้น้ำเช่นกัน จึงได้มีการขออนุญาตต่อชักน้ำไปใช้และมีการต่อท่อโดยไม่ได้รับการอนุญาตอีกเป็นจำนวนมาก จนมีปัญหาน้ำไหลน้อยและไหลไม่ถึงเป้าหมายปลายทาง และมีปัญหาไม่สามารถปิดซ่อมคลองส่งน้ำและอาคารชลประทานที่ชำรุดในช่วง 6 กิโลเมตรแรกของคลองสายใหญ่ได้ เนื่องจากจะต้องใช้ส่งน้ำให้กับท่อส่งน้ำอุปโภค - บริโภค ตลอด 24 ชั่วโมง

¹ ฝ่ายจัดสรรน้ำฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี , 2552

2) ระบบลุ่มน้ำ - ลำน้ำในเขตลุ่มน้ำปราณบุรี แบ่งออกเป็นลุ่มน้ำย่อย 3 ลุ่มน้ำ ดังนี้

2.1) **ลุ่มน้ำปราณบุรี** ประกอบด้วยแม่น้ำปราณบุรี มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 2,917 ตารางกิโลเมตร (พื้นที่ลุ่มน้ำเหนือเขื่อนปราณบุรี 2,029 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ลุ่มน้ำท้ายเขื่อนปราณบุรี 888 ตารางกิโลเมตร) มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตะนาวศรีในจังหวัดเพชรบุรี แม่น้ำปราณบุรีจะอยู่ในเขตอำเภอปราณบุรีไปตลอดสาย และเริ่มมีที่ราบทั้งสองฝั่ง พื้นที่ฝั่งซ้ายเป็นพื้นที่แคบๆเชิงเขา ส่วนฝั่งขวาเป็นที่ราบกว้างใหญ่ขนานไปกับถนนเพชรเกษม เมื่อแม่น้ำปราณบุรีไหลผ่านที่ตั้งอำเภอปราณบุรีไปแล้ว จึงไหลลงทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และไหลลงสู่อ่าวไทยที่บ้านปากน้ำปราณบุรี แม่น้ำปราณบุรีมีความยาวตลอดลำน้ำ ประมาณ 179 กิโลเมตร ความลาดชันของลำน้ำเฉลี่ยประมาณ 1:1,200

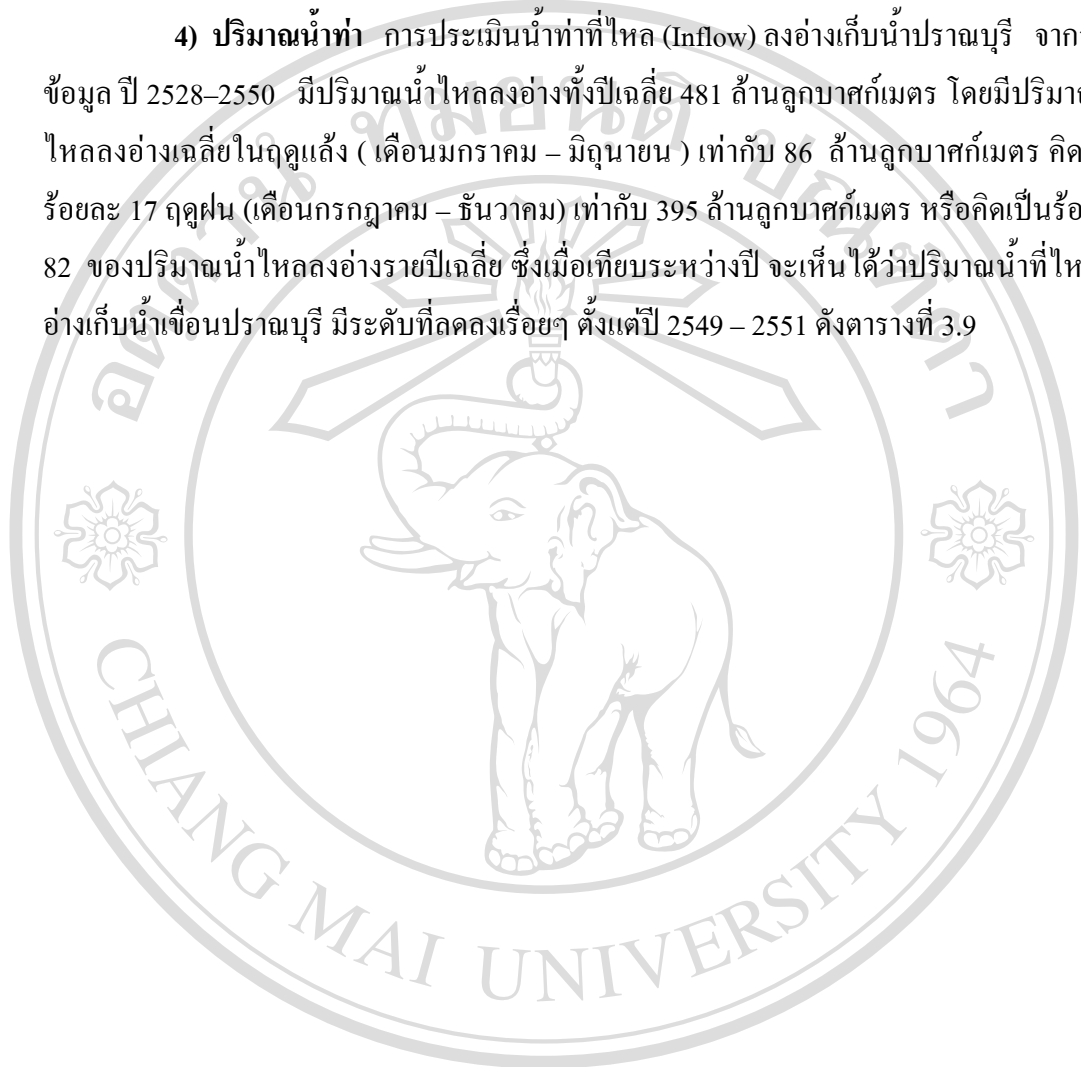
2.2) **ลุ่มน้ำกุยบุรี** มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 711 ตารางกิโลเมตร แยกเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำไหลเข้าเขื่อนยางชุม 364 ตารางกิโลเมตร และเหลือพื้นที่ลุ่มน้ำท้ายเขื่อนยางชุม 347 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำในคลองกุยบุรีบางส่วนที่ถูกผันออกไปโดยฝายกุยบุรีและไหลลงไปรวมกับน้ำในทุ่งสามร้อยยอดและไหลออกทะเลผ่านคลองเขาแดง ส่วนน้ำในคลองกุยบุรีไหลลงทะเลที่บ้านคลองปากเกลือ คลองกุยบุรี มีความยาวตลอดลำน้ำยาวประมาณ 67 กิโลเมตร ความลาดชันของลำน้ำเฉลี่ยประมาณ 1:400

2.3) **ลุ่มน้ำคลองเขาแดง** มีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 664 ตารางกิโลเมตร ต้นกำเนิดอยู่ระหว่างลุ่มน้ำปราณบุรีกับลุ่มน้ำกุยบุรี ระดับสูงสุดของลุ่มน้ำ 350 เมตร (รทก.) ปริมาณน้ำทั้งหมดไหลลงไปรวมกันที่ทุ่งสามร้อยยอด ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำสุด ระดับ 2.00 เมตร (รทก.) และระยะห่างเพียง 20 กิโลเมตร พื้นที่ลุ่มทุ่งสามร้อยยอดมีเพียง 80 ตารางกิโลเมตร คลองเขาแดงเป็นคลองธรรมชาติที่ทำน้ำที่เป็นคลองระบายน้ำเพียงสายเดียวเท่านั้น ที่สามารถนำระบายน้ำออกทะเลได้ คลองเขาแดงมีความยาวตลอดลำน้ำยาวประมาณ 6 กิโลเมตร ความลาดชันของลำน้ำเฉลี่ยประมาณ 1:160

3) **ปริมาณฝน** ปริมาณฝนรายปีในพื้นที่ลุ่มน้ำปราณบุรี และบริเวณใกล้เคียงโดยพิจารณาจากสถานีวัดน้ำฝนรวม 62 สถานี พบว่ามีค่าเฉลี่ยฝนปรอยู่ระหว่าง 435.5 มิลลิเมตร/ปี จนถึง 1,483.4 มิลลิเมตร/ปี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เท่ากับ 1,483.4 มิลลิเมตร/ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่สถานีห้วยกรอก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรีเท่ากับ 435.5 มิลลิเมตร/ปี สำหรับปริมาณฝนรายปีโดยเฉลี่ยทุกจังหวัดในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี และบริเวณใกล้เคียงมีค่าเท่ากับ 943.1 มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจากตารางจะเห็นได้ว่าปริมาณน้ำฝนที่วัดจากเขื่อนปราณบุรีนั้นตั้งแต่ปี 2528 - 2552 นั้นมีความผันผวนไม่มากนัก ซึ่งปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ที่

938.49 มิลลิเมตร/ปี และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดอยู่ที่ 148 มิลลิเมตร/ปี ปริมาณน้ำฝนสูงสุดอยู่ที่ 3,094.80 มิลลิเมตร/ปี ดังตารางที่ 3.8

4) ปริมาณน้ำท่า การประเมินน้ำท่าที่ไหล (Inflow) ลงอ่างเก็บน้ำปรานบุรี จากสถิติข้อมูล ปี 2528–2550 มีปริมาณน้ำไหลลงอ่างทั้งปีเฉลี่ย 481 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีปริมาณน้ำไหลลงอ่างเฉลี่ยในฤดูแล้ง (เดือนมกราคม – มิถุนายน) เท่ากับ 86 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 17 ฤดูฝน (เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม) เท่ากับ 395 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 82 ของปริมาณน้ำไหลลงอ่างรายปีเฉลี่ย ซึ่งเมื่อเทียบระหว่างปี จะเห็นได้ว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงอ่างเก็บน้ำเขื่อนปรานบุรี มีระดับที่ลดลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ปี 2549 – 2551 ดังตารางที่ 3.9

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3.8 แสดงปริมาณน้ำฝนที่สถานีวัดน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝน ที่สถานีวัดน้ำฝน PR-3A (เขื่อนปราณบุรี)

สถิติน้ำฝนระหว่างปี 2528 - 2551 ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ANNUAL
2528	0.00	0.00	0.00	25.60	188.40	45.30	112.20	39.90	197.50	208.20	88.60	0.00	905.70
2529	0.00	0.00	9.00	61.70	289.00	35.40	72.00	22.40	128.00	92.90	70.20	3.00	783.60
2530	0.00	11.70	1.20	10.20	70.90	95.90	130.20	72.20	135.00	143.30	394.50	0.00	1065.10
2531	42.60	14.60	19.40	103.70	70.30	99.30	147.90	79.20	182.60	289.90	93.40	0.00	1142.90
2532	0.00	0.00	13.70	11.30	47.60	63.60	10.50	66.80	109.50	297.70	117.80	0.00	738.50
2533	0.00	5.40	0.00	16.10	210.00	26.30	14.10	59.80	53.90	110.90	105.00	1.00	602.50
2534	0.00	0.00	0.00	39.70	122.30	84.80	42.40	108.90	157.70	351.40	141.40	20.80	1069.40
2535	13.10	0.00	58.50	0.00	7.70	113.00	102.80	18.60	129.60	249.50	0.00	6.50	699.30
2536	0.00	0.00	105.70	38.70	194.00	30.80	17.00	93.40	94.70	384.00	0.00	0.00	958.30
2537	25.80	0.00	0.20	4.70	184.30	103.30	89.70	37.80	98.50	111.00	0.00	16.80	672.10
2538	0.00	38.30	32.50	2.80	17.50	47.70	237.50	92.60	274.90	169.40	35.30	9.20	957.70
2539	0.00	38.30	32.50	93.00	190.60	81.10	147.10	52.80	104.10	202.20	106.40	5.30	1053.40
2540	43.60	0.00	34.20	17.50	11.60	3.90	73.00	45.20	103.70	138.40	236.30	0.00	707.40
2541	0.00	0.00	0.00	26.00	89.60	96.00	71.20	132.10	119.50	166.10	77.70	0.60	778.80
2542	17.40	59.50	12.50	212.80	273.60	76.40	14.30	106.60	74.20	389.30	66.10	6.70	1309.40
2543	22.80	24.00	29.70	95.30	90.40	41.60	54.30	81.30	60.50	168.90	44.00	22.90	735.70
2544	17.60	19.50	395.60	4.00	129.25	103.00	96.20	89.50	311.20	352.90	31.40	1.20	1551.35
2545	0.00	0.00	22.70	19.50	151.00	25.90	7.10	176.20	91.20	130.30	131.50	8.50	763.90
2546	28.30	0.00	104.70	114.80	166.80	16.70	241.90	83.40	252.60	565.50	0.40	0.00	1575.10
2547	85.70	17.00	1.70	7.30	191.90	122.60	56.10	20.70	57.20	128.60	1.80	0.00	690.60
2548	8.50	0.00	14.60	41.60	64.92	35.60	39.80	107.80	165.90	339.10	0.00	0.00	817.82
2549	0.00	1.40	10.40	106.60	148.40	116.00	155.80	57.50	131.60	56.80	0.50	26.10	811.10
2550	0.00	0.00	1.60	30.60	421.80	178.30	150.00	74.80	92.30	119.40	126.90	0.00	1195.70
2551	0.00	85.20	9.00	83.00	93.80	32.70	100.20	60.60	71.80	217.60	51.40	0.00	805.30
รวม	305.40	314.90	909.40	1166.50	3425.67	1675.20	2183.30	1780.10	3197.70	5383.30	1920.60	128.60	21,585.37
AVG	12.73	13.12	37.89	48.60	142.74	69.80	90.97	74.17	133.24	224.30	80.03	5.36	938.49
MAX	85.70	85.20	395.60	212.80	421.80	178.30	241.90	176.20	311.20	565.50	394.50	26.10	3,094.80
MIN	0.00	0.00	0.00	0.00	7.70	3.90	7.10	18.60	53.90	56.80	0.00	0.00	148.00

ข้อมูล : ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการฯ ปราณบุรี

AVG,MAX,MIN จากสถิติข้อมูล ปี 2528 - 2551

ข้อมูลถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551

ตารางที่ 3.9 แสดงปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรี

ปริมาณน้ำไหลลงอ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรี ตั้งแต่ปี 2528 -2551 (ความจุเก็บกัก 347 ล้าน ลบ.ม.)
(หน่วย : ล้านลูกบาศก์เมตร)

พ.ศ.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตล.	พย.	ธค.	รวมรายปี
2528	8.20	9.14	8.29	10.56	15.38	67.46	71.01	83.45	89.11	104.16	34.22	26.68	527.66
2529	20.01	7.19	18.05	8.86	36.34	15.93	29.94	51.99	43.74	104.35	77.89	18.11	432.40
2530	11.36	11.60	6.08	8.47	9.22	28.51	12.53	33.04	32.45	26.73	82.01	40.98	302.98
2531	10.22	13.99	15.16	16.25	20.45	63.35	31.02	31.14	37.55	102.07	33.17	11.87	386.24
2532	10.48	8.35	7.00	8.23	11.12	13.09	13.36	31.25	48.39	49.07	51.05	11.08	262.47
2533	7.85	10.01	8.48	9.64	12.4	10.84	14.84	33.96	31.77	34.24	23.36	31.90	229.29
2534	5.71	6.20	7.30	5.20	6.24	13.15	16.26	87.21	40.62	102.54	39.37	13.64	343.44
2535	18.49	15.55	14.03	7.61	14.47	17.85	25.98	62.37	37.68	84.29	38.65	18.54	355.51
2536	8.18	6.06	13.34	12.00	14.15	18.23	23.24	61.94	48.73	91.98	32.90	11.15	341.90
2537	7.53	11.23	10.71	10.13	8.95	19.11	72.93	189.43	59.18	49.55	19.70	8.64	467.09
2538	10.58	3.92	3.00	5.50	4.91	11.75	13.66	34.71	113.63	235.67	36.09	19.75	493.17
2539	11.62	9.10	10.70	8.83	18.09	35.54	73.59	104.18	156.05	294.49	194.16	26.15	942.50
2540	17.21	14.53	14.66	9.93	8.52	7.41	43.54	169.79	89.73	72.55	96.72	22.04	566.63
2541	19.07	25.72	12.20	6.28	8.6	11.17	11.99	12.98	34.91	53.68	29.64	14.01	240.25
2542	9.34	6.89	7.76	14.23	44.98	44.27	30.60	104.44	25.33	226.89	126.60	23.76	665.09
2543	16.29	11.91	12.76	29.03	19.55	20.32	62.49	30.09	76.61	57.21	38.64	15.71	390.61
2544	13.06	5.25	69.84	12.97	22.67	25.75	66.38	90.75	102.83	144.09	95.22	21.35	670.16
2545	13.50	6.67	9.82	5.03	26.07	29.76	32.12	110.0	70.13	43.35	27.0	15.47	388.95
2546	11.04	8.65	10.17	8.39	17.2	33.77	69.91	98.97	148.25	279.77	184.45	24.84	895.40
2547	4.39	2.23	2.04	5.04	10.35	42.99	12.92	48.52	23.45	80.93	21.82	6.46	261.14
2548	5.04	3.14	4.82	3.41	6.38	10.05	27.97	109.42	50.02	111.84	45.11	19.88	397.08
2549	7.91	4.91	8.45	7.79	48.59	30.19	393.14	245.22	96.46	140.99	26.16	12.50	1022.32
2550	6.19	3.47	5.22	5.99	38.39	14.93	92.44	60.10	74.35	104.22	61.56	19.66	486.52
2551	2.01	6.95	5.92	9.22	26.97	20.11	25.77	39.08	73.46	65.51	68.61	14.71	358.32
AVG	11.01	8.94	12.17	9.54	18.39	25.45	53.99	81.96	66.56	112.81	61.54	18.88	481.25
MAX	20.01	25.72	69.84	29.03	48.59	67.46	393.14	245.22	156.05	294.49	194.16	40.98	1584.69
MIN	4.39	2.23	2.04	3.41	4.91	7.41	11.99	12.98	23.45	26.73	19.70	6.46	125.70

ข้อมูล : ฝ่ายจัดสรรน้ำและปรับปรุงระบบชลประทาน โครงการฯ ปราณบุรี

AVG,MAX,MIN จากสถิติข้อมูลปี 2528 - 2551

ข้อมูลถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี เป็นโครงการที่มีรูปแบบของโครงสร้างอาคารที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นตัวเขื่อนอาคารประกอบ ตลอดจนระบบชลประทานที่เสร็จสมบูรณ์ทั้งโครงการ จัดเป็นประเภทโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีผลประโยชน์จากโครงการ คือ

- (1) การเก็บกักน้ำ
- (2) ทดและส่งน้ำช่วยพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการ ฯ ในฤดูฝน 212,000 ไร่ ฤดูแล้ง 167,000 ไร่
- (3) สามารถผันน้ำลงแม่น้ำปราณบุรีเพื่ออุปโภค-บริโภคของราษฎร 2 ฝั่งแม่น้ำปราณบุรี
- (4) บรรเทาอุทกภัยพื้นที่ท้ายเขื่อนปราณบุรี
- (5) ปรับปรุงและเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกบริเวณทุ่งสามร้อยยอด ซึ่งเป็นดินเค็มให้ทำการเพาะปลูกได้ในระยะต่อไป
- (6) ส่งเสริมการคมนาคมทางบกในเขตโครงการ ฯ สะดวกรวดเร็วโดยก่อสร้างถนนบนคันคลอง
- (7) เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาขนาดใหญ่
- (8) เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

5) สภาพพื้นที่โครงการ

- พื้นที่โครงการ 235,750 ไร่
- พื้นที่ชลประทาน 212,175 ไร่
- พื้นที่ชลประทานระดับ 2 (พื้นที่ชลประทานที่มีระบบคัน คูน้ำ แต่ไม่ได้คาดคอนกรีต

และการจัดรูปที่ดิน)

- สภาพพื้นที่ทั่วไป มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา สูงต่ำลักษณะเป็นลูกคลื่นและเป็นดินปน

ทรายมีความลาดเท จากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก (ด้านทะเลอ่าวไทย) ประมาณ 1: 850

6) ระบบข้อมูลการเก็บกักน้ำ ประกอบด้วย

- ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของโครงการฯ	1,005	มิลลิเมตร/ปี
- พื้นที่รับน้ำฝนเหนือเขื่อน	2,029	ตารางกิโลเมตร
- พื้นที่อ่างเก็บน้ำ ที่ระดับน้ำสูงสุด	40.39	ตารางกิโลเมตร
- พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับเก็บกักปกติ	33.00	ตารางกิโลเมตร
- พื้นที่ผิวน้ำที่ระดับต่ำสุด	5.63	ตารางกิโลเมตร
- ระดับน้ำสูงสุด	+ 60.00	เมตร (ร.ท.ก.)
- ระดับน้ำเก็บกักปกติ	+ 56.108	เมตร (ร.ท.ก.)
- ระดับน้ำต่ำสุด (ธรณีท่อ Outlet)	+ 37.00	เมตร (ร.ท.ก.)

- ระดับธรณีทางระบายน้ำล้น	+ 52.00	เมตร (ร.ท.ก.)
- ความจุของอ่างที่ระดับน้ำสูงสุด	490	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ความจุของอ่างที่ระดับน้ำเก็บกัก	347	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ความจุของอ่างที่ระดับน้ำต่ำสุด	17.59	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ระดับสันเขื่อน	+ 62.00	เมตร (ร.ท.ก.)
- ความยาวตามสันเขื่อน	1,500.00	เมตร
- ความกว้างสันเขื่อน	8.00	เมตร
- ความกว้างฐานเขื่อนตอนที่กว้างที่สุด	280.00	เมตร
- ความสูงตัวเขื่อนตอนที่สูงที่สุด	42.00	เมตร
- ความลาดตัวเขื่อนด้านเหนือน้ำ	1 : 3	
- ความลาดตัวเขื่อนด้านท้ายน้ำ	1 : 2.5	

7) ระบบส่งน้ำ

(1) ท่อส่งน้ำปากคลองสายใหญ่ฝั่งขวา ลักษณะเป็นท่อคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.00 เมตร ยาว 80.00 เมตร ฝังอยู่ในตัวเขื่อนด้านเหนือน้ำและด้านท้ายน้ำ เป็นท่อคอนกรีตเสริมเหล็กรูปเกือบวง กว้าง 8.00 เมตร สูง 4.80 เมตร ยาว 45.00 เมตร ตรงกลางของท่อมีบานประตูบังคับน้ำขนาด 1.00 x 2.00 เมตร 2 ช่อง อัตราการไหลของน้ำ 31.50 ลูกบาศก์เมตร/วินาที ระดับธรณีท่อ 37.00 เมตร(ร.ท.ก.) รวมความยาวของตัวท่อทั้งหมด 161.00 เมตร

(2) อาคารทางระบายน้ำล้น (Service Spillway) ลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก มีช่องทางระบายน้ำ 2 ช่อง สันทางระบายน้ำล้น (ระดับธรณี) อยู่ที่ ระดับ + 52.00 เมตร(ร.ท.ก.) กว้างช่องละ 10.00 เมตร มีบานระบายเหล็กโค้ง 2 บาน กว้างบานละ 10.00 เมตรสูง 4.108 เมตร สามารถระบายน้ำได้สูงสุด 945 ลูกบาศก์เมตร / วินาที

(3) อาคารทางระบายน้ำล้นฉุกเฉิน (Emergency Spillway) ลักษณะเป็นอาคารคั่น ดินถม อัดแน่น มีคอนกรีตล้นเป็นแกนกลาง ขนาดความกว้าง 135 เมตร ระดับสันทางระบายน้ำล้นฉุกเฉิน 57.50 เมตร (ร.ท.ก.) สามารถระบายน้ำได้สูงสุด 680 ลูกบาศก์เมตร / วินาที

(4) อาคารทางผันน้ำสู่ลำน้ำเดิม (River Turnout) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก อยู่ทางด้านท้ายน้ำบริเวณคลองส่งน้ำสายใหญ่ กม. 0 + 420 สามารถระบายน้ำลงสู่ลำน้ำเดิม (แม่น้ำปรางบุรี) ได้ 3.00 ลูกบาศก์เมตร / วินาที

8) เส้นทางส่งน้ำ

8.1) ส่งน้ำในแปลงนา

- คูส่งน้ำ จำนวน 621 สาย รวมความยาว	825	กิโลเมตร
- อาคารในคูส่งน้ำ ทั้งหมด	6,234	แห่ง
- ท่อรับน้ำเข้าแปลงนา	11,508	แห่ง

8.2) ระบายน้ำ

- คลองระบายน้ำ	จำนวน 9	สาย
- ความยาว	รวม 91.304	กิโลเมตร
- อาคารประกอบในคลองระบายน้ำ	จำนวน 59	แห่ง

8.3) ท่อส่งน้ำเพื่ออุปโภค – บริโภค และเพื่อกิจกรรมทางทหาร

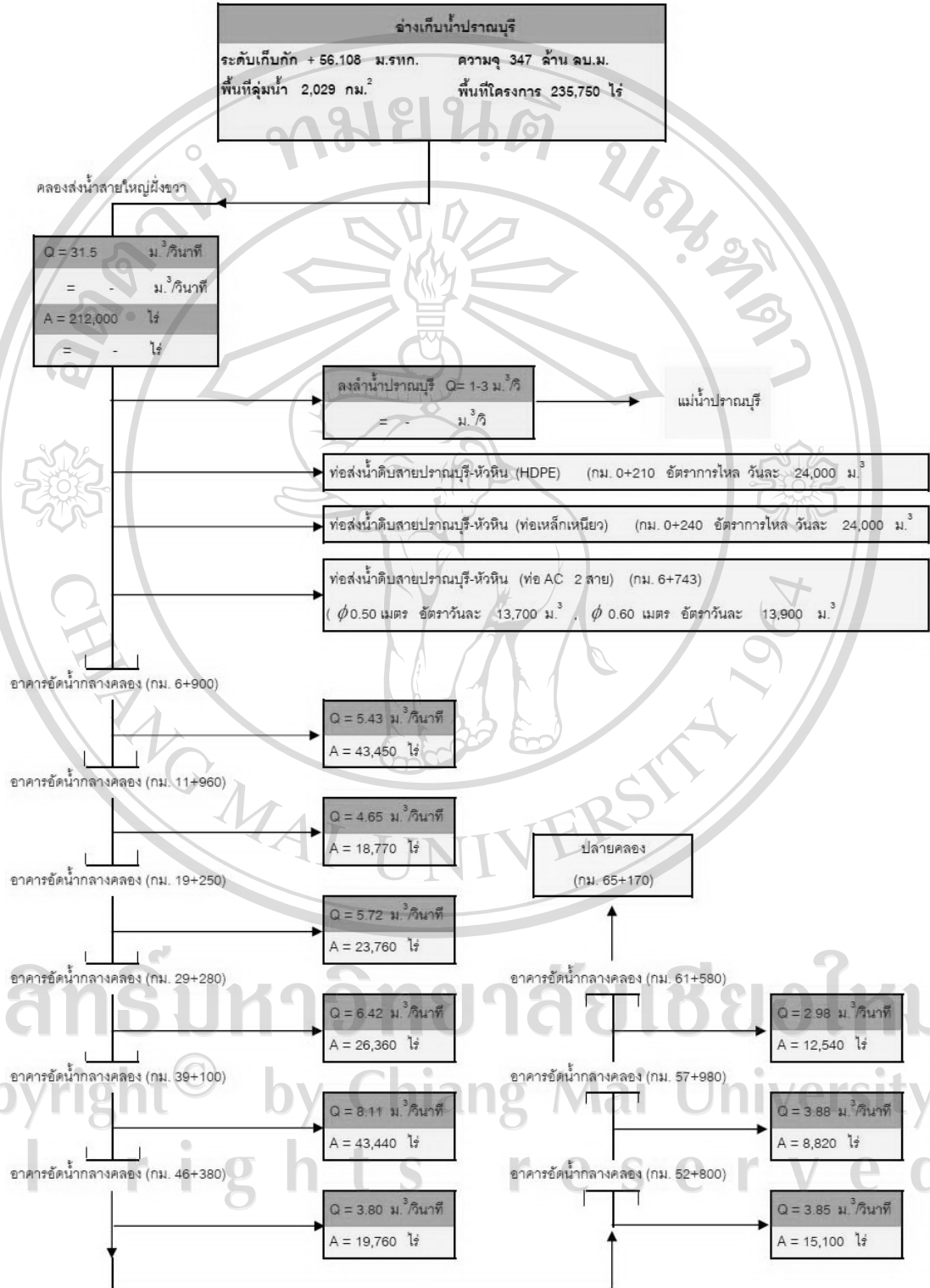
(1) ท่อส่งน้ำสายที่ 1 ลักษณะเป็นท่อซีเมนต์ใยหิน แยกจากคลองส่งน้ำสายใหญ่ที่ กิโลเมตรที่ 6+743 (ฝั่งซ้าย) ส่งน้ำให้แก่ศูนย์การทหารราบ (ค่ายชนะรัชต์), โรงพยาบาลค่ายชนะรัชต์ เป็นท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.50 เมตร ความยาว 11.800 กิโลเมตร ส่งน้ำให้โดยตรงใน ปริมาณ 13,700 ลูกบาศก์เมตร / วัน

(2) ท่อส่งน้ำสายที่ 2 ลักษณะเป็นท่อซีเมนต์ใยหินแยกจากคลองส่งน้ำสายใหญ่ที่ กิโลเมตรที่ 6 + 743 ฝั่งซ้าย ส่งน้ำให้แก่หมู่บ้านเขาเต่า อ่างเก็บน้ำหาดทรายใหญ่สวนสนประดิพัทธ์ กองพลทหารราบที่ 16 การประปาเทศบาลหัวหิน และราษฎรตามแนวท่อเป็นท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.60 เมตร ความยาว 30.600 กิโลเมตร ส่งน้ำให้ในปริมาณ 13,900 ลูกบาศก์เมตร / วัน

(3) ท่อส่งน้ำสายที่ 3 แยกจากคลองส่งน้ำสายใหญ่ที่ กม. 0 + 240 เป็นท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.80 เมตร ความยาว 27.116 กิโลเมตร ส่งน้ำให้กับการประปาเทศบาลตำบลหัวหินโดยตรง ในปริมาณน้ำ 24,000 ลูกบาศก์เมตร / วัน

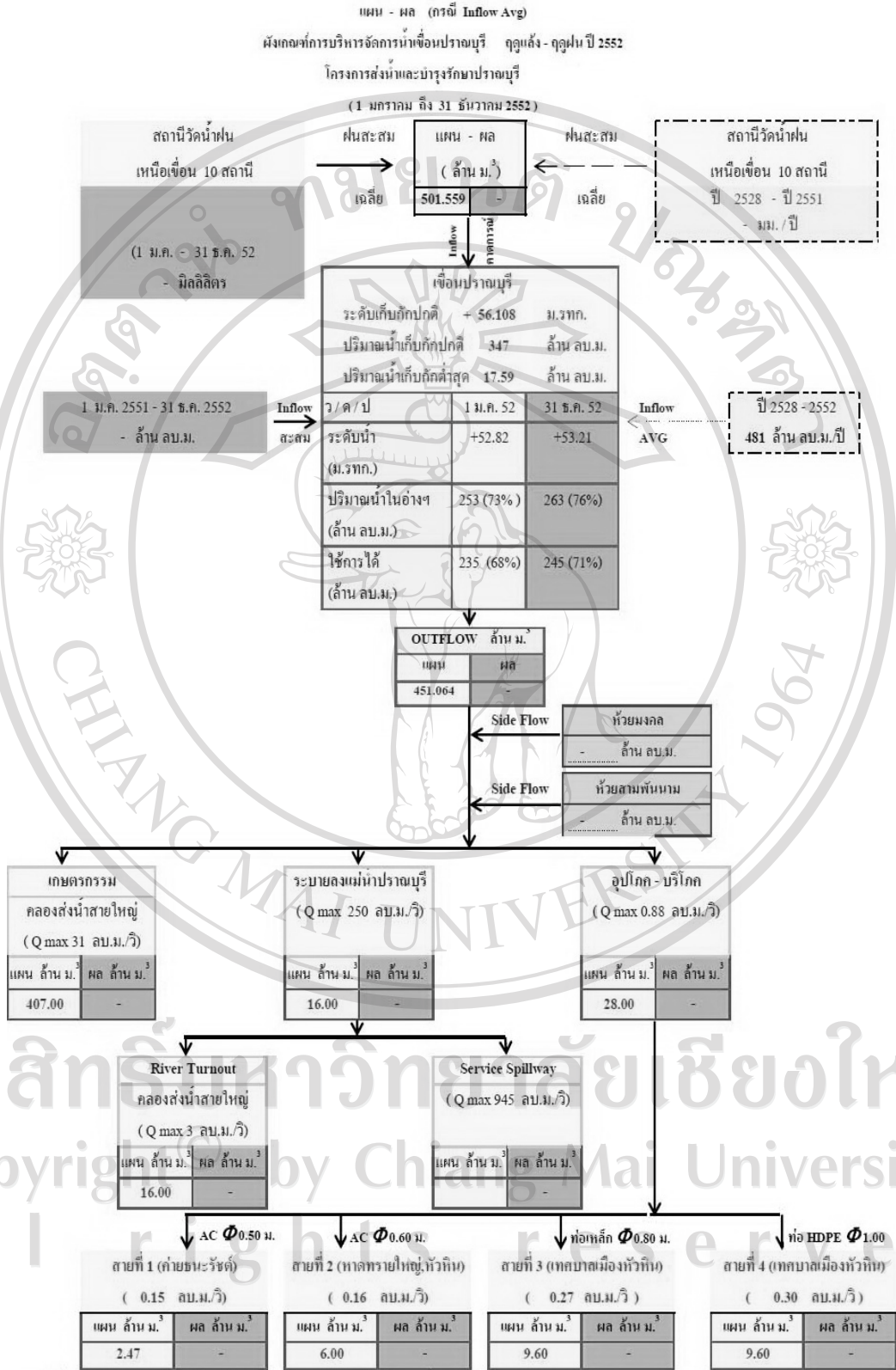
(4) ท่อส่งน้ำสายที่ 4 เนื่องจากอำเภอหัวหินในปัจจุบันชาวไทย และชาวต่างประเทศนิยมมาพักผ่อนตากอากาศเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี ทำให้การขยายตัวของโรงแรมและบ้านพักอาศัยเพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้การใช้น้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาไม่เพียงพอแก่ความต้องการ จำเป็นต้องดำเนินการ ก่อสร้างท่อ ส่งน้ำเพิ่มขึ้นอีก 1 สาย เป็นท่อชนิด HDPE แยกจากคลอง ส่งน้ำสายใหญ่ ที่ กม. 0 + 210 ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1,000 มิลลิเมตร รวมความยาว 33.300 กิโลเมตร สามารถส่งน้ำให้แก่การประปาเทศบาลหัวหินในปริมาณน้ำ 24,000 ลูกบาศก์เมตร / วัน

ผังการจัดการน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี

รูปที่ 3.3 แสดงผังการจัดการน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี

ที่มา : ฝ่ายจัดสรรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี

รูปที่ 3.4 แสดงฝั่งกองทัพบกบริหารจัดการน้ำเขื่อนปราณบุรี

ที่มา : ฝ่ายจัดสรรน้ำ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปราณบุรี

9) สถานการณ์น้ำในเขื่อนปัจจุบัน

ลุ่มน้ำปราณบุรี มีเขื่อนขนาดใหญ่ที่รองรับน้ำ 1 แห่ง คือ เขื่อนเก็บกักน้ำปราณบุรี ปัจจุบัน (10 ก.ค. 52) มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ 172 ล้าน ลูกบาศก์เมตร (49 % ของความจุที่ระดับเก็บกักปกติ) ยังสามารถเก็บกักน้ำในช่วงฤดูฝน 2552 (1 มิถุนายน 2552 ถึง 30 พฤศจิกายน 2552) เพิ่มได้อีก 175 ล้านลูกบาศก์เมตร (50 % ของความจุที่ระดับเก็บกักปกติ) น้ำจึงจะเดินทางระบายน้ำล้นปกติ ซึ่งเป็นอาคารควบคุมแบบบานโค้ง 2 ช่อง โดยสามารถระบายน้ำได้สูงสุด 945 ลูกบาศก์เมตร/วินาที นอกจากนี้ยังมีอาคารทางระบายน้ำล้นฉุกเฉินแบบฝายหินก่อ ซึ่งสามารถระบายน้ำได้สูงสุด 680 ลูกบาศก์เมตร/วินาที รวมอาคารระบายน้ำล้นทั้ง 2 แบบสามารถระบายน้ำได้สูงสุดรวม 1,625 ลูกบาศก์เมตร/วินาที ปัจจุบันโครงการฯ โดยได้มีการติดตามเฝ้าระวังระดับน้ำและปริมาณน้ำในแม่น้ำปราณบุรี ที่สถานี PR-1 บริเวณถนนเพชรเกษม อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กรณีระบายน้ำท้ายเขื่อนปราณบุรี ลงแม่น้ำ ตั้งแต่ 100 ลูกบาศก์เมตร/วินาที

จากข้อมูลฝนที่ตกในพื้นที่ลุ่มน้ำปราณบุรี และลุ่มน้ำเพชรบุรี พบว่ามีลักษณะการตกของฝน ดังนี้

(1) มีปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยรายปี น้อยกว่าเกณฑ์ปกติ แม้ว่าจะมีปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกมากในเดือนมกราคม และช่วงต้นฤดูฝนในเดือนพฤษภาคม และมิถุนายน

(2) มีปริมาณน้ำฝน และจำนวนวันฝนตกในเดือนมกราคม ช่วงฤดูแล้ง (กุมภาพันธ์-เมษายน) เฉพาะบริเวณแนวเขา และช่วงต้นฤดูฝน (พฤษภาคม-กรกฎาคม) มากกว่าเกณฑ์ปกติ กับเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากกว่า 100 มิลลิเมตร มีจำนวน 4 เดือน คือ เดือนพฤษภาคม มิถุนายน กันยายน ตุลาคม โดยมีจำนวนเดือนเท่าเกณฑ์ปกติ แต่เดือนแตกต่างจากเกณฑ์ปกติ ที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากกว่า 100 มิลลิเมตร ในเดือนพฤษภาคม กันยายน ตุลาคม และพฤศจิกายน ซึ่งปริมาณน้ำฝนเดือนมิถุนายน เพิ่มขึ้น และเดือนพฤศจิกายนลดลง กล่าวคือ ปริมาณน้ำฝนรายเดือนได้เพิ่มมากขึ้นในช่วงต้นฤดูฝน เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน โดยเฉพาะเดือนพฤษภาคมในพื้นที่แนวเขามีปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ยมากกว่า 200 มิลลิเมตร กับปริมาณน้ำฝนได้ลดลงในเดือนพฤศจิกายน เนื่องจากร่องมรสุมได้เลื่อนลงได้เร็วกว่าปกติ

3.12 โครงการปรับปรุงระบบประปาเทศบาลเมืองหัวหิน

เนื่องจากการใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลหัวหินเริ่มเข้าสู่ภาวะวิกฤต ทำให้เกิดปัญหา น้ำประปาไม่พอใช้ เกิดจากแรงดันน้ำที่รับน้ำจากเขื่อนปราณบุรีและเขื่อนแก่งกระจานน้อย

รวมทั้งได้รับผลกระทบจากการใช้น้ำในปริมาณสูงของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ 1 แห่ง เนื้อที่โครงการกว่า 27 ไร่ บนพื้นที่กว่า 60,000 ตรม. ประกอบด้วยพื้นที่ร้านค้า 3 ชั้น และลานจอดรถใต้ดินที่รองรับการจอดรถได้กว่า 1,300 คัน ซึ่งมีการใช้น้ำประปาเทียบเท่าการใช้น้ำทั้งหมู่บ้านในปัจจุบันเมืองหัวหินนั้นจำเป็นที่จะต้องแบ่งโซนจ่ายน้ำเป็นช่วงเวลา ยกเว้นแหล่งท่องเที่ยว ยังมีปริมาณจ่ายน้ำที่เต็มที (การประปาเทศบาลเมืองหัวหิน, 2552) ซึ่งพื้นที่บางโซนในเขตชุมชนเมืองที่จะต้องหยุดจ่ายน้ำประปาเป็นช่วงเวลา ช่วง 05.00 – 12.00 น. ช่วง 15.00-19.00 น. และช่วงเวลา 05.00-24.00 น. ซึ่งชาวบ้านจะมีความเคยชินกับการปล่อยน้ำตามเวลาที่ทางเทศบาลกำหนด ตามมาตรการประหยัดอย่างต่อเนื่องและในพื้นที่ที่แบ่งโซนจ่ายน้ำนั้นจะไม่กระทบกระเทือนกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพราะมีบ้านพักของชาวบ้าน และธุรกิจบ้านจัดสรร ส่วนการปล่อยน้ำ 24 ชั่วโมง คงจะรบกวนการส่งน้ำดิบจากเขื่อนปราณบุรีเข้าสู่ภาวะปกติ เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนปราณบุรี มีปริมาณกักเก็บน้ำได้ถึง 445 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งน้ำต้นทุนส่งไปแจกจ่ายให้กับชาวบ้านในอำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอกุยบุรี และกิ่งอำเภอสามร้อยยอด แต่ปัจจุบันมีระดับน้ำสะสมเพียง 20.04 % หรือคิดเป็น 98 ล้านลูกบาศก์เมตร ชลประทานปราณบุรีจึงต้องปรับเปลี่ยนการจ่ายน้ำตามรอบเวรอำเภอละ 9 วัน และจะหยุดจ่ายน้ำเป็นเวลา 18 วัน ก่อนจ่ายน้ำจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในพื้นที่ที่จะทำการแจกจ่ายให้ทราบ เพื่อให้ชาวบ้านกักเก็บน้ำ นอกจากนี้ปัญหาน้ำประปาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็คือน้ำประปาขุ่น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ประปาเทศบาล ได้รับน้ำดิบจากเขื่อนปราณบุรีมีสีขุ่น ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ฝนตกหนัก ทำให้น้ำป่าไหลบ่าลงเข้ามาในอ่างเก็บน้ำปราณบุรี แล้วส่งต่อเข้าระบบการผลิต และการผลิตน้ำประปาในปัจจุบันนี้เกินกำลังที่จะผลิตได้ทำให้สารส้มยังไม่ตกตะกอน ก็จำเป็นรีบจ่ายน้ำออกไปก่อนเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้น้ำประปาขุ่นคือการปล่อยน้ำประปาเป็นช่วงเวลา ทำให้น้ำในเส้นท่อขาดหายไป เมื่อปล่อยน้ำประปามาใหม่ก็จะทำให้เกิดการตะกอนในท่อพุ่งกระจาย สังเกตได้จากน้ำประปาที่ปล่อยในช่วงเช้าของทุกวันจะมีความขุ่นมากกว่าปกติ โดยเทศบาลเมืองหัวหิน ได้มีการก่อสร้างโรงผลิตน้ำประปาที่ใช้แหล่งน้ำดิบขนาดกำลังการผลิต 500 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เพื่อรองรับปริมาณการใช้น้ำเนื่องจากพื้นที่เทศบาลเป็นชุมชนหนาแน่นในอีก 20 ปี ซึ่งแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก เศรษฐกิจเติบโตแบบก้าวกระโดด ทำให้การพัฒนาด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานขยายตัวไม่ทันกับการเจริญเติบโตของเมือง ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะระบบผลิตน้ำประปาไม่พอเพียงต่อการอุปโภค เทศบาลเมืองหัวหิน ได้ทำการขยายกิจการประปารองรับการขยายตัวของชุมชน เพื่อให้ภาคเอกชนมีความมั่นใจในการลงทุนด้านการท่องเที่ยว และให้ชาวบ้านทั้งในและนอกเขตเทศบาลมีน้ำใช้อย่างทั่วถึง โดยขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษจากกรมส่งเสริมการ

ปกครองท้องถิ่น 289 ล้านบาท บรรจุโครงการในงบประมาณปี 2550 โดยทำการสำรวจออกแบบโครงการผลิตประปาขนาด 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และวางท่อเมนส่งน้ำพร้อมกับเครื่องสูบน้ำที่เขื่อนปรางบุรีซึ่งจะทำให้ชาวบ้านที่อยู่บริเวณเขาเต่า เขาพิทักษ์ สมอโพรง บ่อฝ้าย มีน้ำใช้เพียงพอเพียง และโครงการระยะสั้นที่ทางเทศบาลเมืองหัวหินนำมาใช้แก้ปัญหาความขาดแคลนน้ำประปา คือ เพิ่มแรงดันจ่ายน้ำ ด้วยการเพิ่มเครื่องสูบน้ำเพื่อให้มีน้ำไหลแรงและเร็วขึ้น และจัดหาแหล่งน้ำบนสำโรงเพื่อนำน้ำไปเก็บไว้ สถานที่คือ วัดพุทธไสโย วัดเขาอติสุขโต วัดสมอโพรง โดยสร้างถังเก็บจากส่วนกลาง นอกจากนี้ยังมีโครงการที่พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อแก้ปัญหาคาดแคลนน้ำ ดังนี้

1) โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการอ่างเก็บน้ำเขาเต่า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เริ่มดำเนินโครงการ เมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเยือนประชาชนในเขตหัวหิน ทรงเห็นความลำบากของประชาชนในหมู่บ้านเขาเต่า ซึ่งมีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น ขาดแคลนน้ำที่จะใช้อุปโภค-บริโภค พร้อมกันนี้ราษฎรได้รวมตัวกันน้อมเกล้าถวายที่ดินแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 300 ไร่ จึงมีพระราชดำริพร้อมมอบทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 60,000 บาทให้กรมชลประทาน ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเขาเต่า ซึ่งนับเป็นโครงการตามพระราชดำริ แห่งแรกของกรมชลประทาน ซึ่งโครงการนี้ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณเขาเต่ามีน้ำใช้ในการอุปโภค-บริโภคอย่างเพียงพอ และสร้างอาชีพประมงเพื่อหาเลี้ยงชีพของราษฎรชุมชนเขาเต่า รวมทั้งเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดอีกด้วย (โครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ , กรมชลประทาน,2552)

2) โครงการก่อสร้างระบบส่งน้ำและอาคารประกอบโครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำเขื่อนเพชร

ไปชะอำและหัวหิน จังหวัดเพชรบุรี

ในปัจจุบันอ่างเก็บน้ำปรางบุรีมีปริมาณน้ำลดลง อนาคตยิ่งเมืองเจริญขึ้นเทศบาล หัวหินจะไม่มีน้ำประปา ส่วนอ่างเก็บน้ำแก่งกระจานยังมีปริมาณน้ำเพียงพอ ทางหน่วยงานจึงพิจารณาวางท่อส่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ให้กับเทศบาลชะอำ เทศบาลหัวหิน โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านคลองชลประทานที่สูญเสียน้ำระหว่างทางมาก น้ำไปไม่ถึงปลายคลอง ขอให้กรมชลประทานพิจารณาความเป็นไปได้ในการวางท่อส่งน้ำ กรมชลประทานได้พิจารณาจากผลการศึกษาปรับปรุงโครงการเพชรบุรี โดยว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษา ทำการศึกษานั้นได้ให้ข้อเสนอแนะไว้เช่นเดียวกัน โดยกำหนดปริมาณน้ำที่จำเป็นต้องระบายน้ำให้กับท้องที่เทศบาล

ชะอำ เทศบาลหัวหิน ประมาณ 415 ลิตร / วินาที ให้เพียงพอ ซึ่งประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการนี้ คือช่วยลดปัญหาของประชาชนในเขตอำเภอชะอำ และอำเภอหัวหิน เรื่องการขาดแคลนน้ำของเกษตรกรที่ใช้น้ำในคลองสายหัวหินเดิมสามารถใช้ปริมาณน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้เพิ่มขึ้นเมื่อมีท่อส่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค โดยตรง และสามารถขยายการผลิตน้ำเพื่อจัดทำประปาในเขตพระราชวังไกลกังวลเขตเทศบาลนายาง เทศบาลชะอำ ค่ายนเรศวร ค่ายพระรามหก โรงแรมต่างๆ และเขตเทศบาลหัวหินได้อย่างเพียงพอ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี กรมชลประทาน, 2552)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved